

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਈ 10, 1985

May 10, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸੋੁਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

Sunset Printing Ltd.

Business Cards • Envelopes • Letterheads • Numbering
Flyers • NCR Forms • Crash Imprints • Work Orders

4277 Fraser Street
Vancouver, B.C.
V5V 4G1

Telephone: (604) 874-2023

ਸਨਸੈਟ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ — ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ
ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛਪਾਈ ਲਈ ਇਕੋ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ।

Weekending MAY 10, 1985 Vol. 4 No. 18

P.O. BOX 67344 STN. O
Vancouver, B.C. V5W 3T1

Editor-in-chief (Hon.): DARSHAN GILL

Phone (604) 321-6360

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ

ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਸਾਲਸੀ ਲਈ ਤਿਆਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਥੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਕਾਂਗਰਸ (ਐਸ), ਕਾਂਗਰਸ (ਜੇ), ਤੈਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਅਤੇ ਜਨਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਾ ਦੇਣ।

ਮੀਟਿੰਗ ਲਗਪਗ ਦੋ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਪਿਛੋਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਡੀਟਰਜ਼ ਗਿਲਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਸ਼ਵਾ ਬੰਪੂ ਗੁਪਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰੋ. ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਪ੍ਰੋ. ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਜੋ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਹਨ, ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੇਗਾ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਚਾਰਟਰ

ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਰਕਾਰ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਰਹਿਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਗੇ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਦਰੇਕ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਭਰੋਸਾ

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਖਵਾਦ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਝਗੜੇ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਸਟਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਮਿਲਿਆ

28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਕ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਵਾਦ-ਗੁਸਤ ਮਤੇ ਨੂੰ ਗਲਬਾਤ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਬਣਾਉਣ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਉਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ

27, 28 ਅਤੇ 29 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੰਗਾ-ਗੁਸਤ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਲੇਰ ਕਦਮ ਲਵੇ — ਸ: ਬਾਦਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਪਿਛੋਂ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕਦਮ ਲਵੇ।'

ਦਲੇਰੀ ਭਰੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ

ਦਿੱਲੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ — ਜਸਟਿਸ ਰੰਗਾ ਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਟੇਟ ਮਨਿਸਟਰ ਰਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 4 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਸਟਿਸ ਰੰਗਾ ਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਲੋਂ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 12 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਅਗਸਤ 1985 ਤੱਕ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤੀ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਵਿਰੋਧੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਭਾਰੀ ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ ਸੀ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸੁਆਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਕਰੇ।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਵਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀੜਤ-ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਰੋਮ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤੇ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ ਉਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਬਲੂਸਟਾਰ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਸ: ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ — ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਦਾ ਅਖੀਰ ਡਿੱਠਾ ਹਾਲ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ

ਰੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮਿਟਿਡ

ਟੋਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ
2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

● ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ

Ph. 874-9525

● ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ ● ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ

PAUL TOOR

ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਵੱਲੋਂ: ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ 28 ਅਪਰੈਲ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਯੋਲ ਯੂਨੀਅਨ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇਸ ਸਾਲ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸਰਵਨ ਬੋਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲੋਕ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਅਰਥ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਇਕ ਫਾਇਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਲਾਭ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਿਹੇ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹਨ, ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜੇ ਡਾਕਟਰ, ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਣਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ) ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਤਕੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲੱਗਿਆਂ ਹਿਚਕਿਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਚੰਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਈ ਉਦੋਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ। (ਉਹ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਸਗੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦੇਣੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ। ਪਰ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ ਤਾਂ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੀ ਸਿਕਊਰਟੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ (ਜਿਵੇਂ: ਮਾਲਕ ਵਲੋਂ ਪੈਸੇ ਮਾਰ ਲੈਣੇ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਮੱਸਿਆ, ਜਾਂ ਅਨਇੰਪਲਾਈਮੈਂਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੋੜਕਾ ਆਦਿ) ਨਾ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਯੂਨੀਅਨ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਮੱਦਦ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ ਤੇ ਨਵੀਂ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋੜਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਜੋਰ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਉਪਰ ਅਨਫੇਅਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ (Unfair Practice) ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਉਸਨੂੰ ਲੇਬਰ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਲਿਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ (ਸਾਲ-ਭੇਦ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵੀ) ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਦਦ (Moral Support) ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਘਰਦੇ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਵਨ ਬੋਲ ਹੁਰਾਂ ਘਰਦਿਆਂ

ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ ਦਾ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ (ਫੋਟੋ: ਡੇਵਿਡ ਜੈਕਸਨ)

ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਵਰਕਰ ਆਪਣੀ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਤਕੜੇ ਹੋਕੇ ਲੜ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਸੇ ਗਰੇਅਰ ਜਾਂ ਫਾਰਮਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਯੋਗ ਮੁੱਲ ਮਿਲੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ਲ (Provincial) ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਸਦਾ ਹੀ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕੰਪਨੀਸ਼ਨ (W.C.B.), ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ (Minimum Wage) ਅਨਇੰਪਲਾਈਮੈਂਟ (U.I.C.) ਆਦਿ ਬਾਰੇ। ਸਰਵਨ ਬੋਲ ਹੁਰਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚਾਰਟਰ ਆਫ ਰਾਇਟਸ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚੁੱਲ੍ਹ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੇ ਇਸਦੇ

ਸ਼ੌਕਮਈ ਖਬਰ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਪਿੰਡ ਸ਼ੇਰਪੁਰਾ ਖੁਰਦ (ਜਗਰਾਓਂ) ਜਿਲ੍ਹਾ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਫਿਊਨਰਲ 4 ਮਈ ਦਿਨ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਵਡਲਾਨ - ਹੈਡਰਸਨ ਫਿਊਨਰਲ ਹੋਮ 2310 ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਰੋਡ, ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਰਸ਼ਕ

ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚਲੋ ਜੇ ਯੂਨੀਅਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਰਵਨ ਬੋਲ ਹੁਰਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਗਲਤ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਜਿਆਦੇ ਹੱਕ ਫੋੜੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਦੇ ਪਰੈਜੀਡੈਂਟ ਆਰਟ ਕੂਬੀ ਨੇ ਤਕਰੀਰ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਧ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਦੇ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮੈਕਸੀਕਨਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮੈਕਸੀਕਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਆਰਟ ਕੂਬੀ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ।

ਆਰਟ ਕੂਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ B. C. O. F. R. ਅਤੇ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਫਾਰਮਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਹੁਰਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਏਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰਮ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਰਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਪੀਚਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਪਾਨਾ ਵਲੋਂ ਡਰਾਮਾ "ਜਗੀਰੂ ਲੰਬੜ" (ਲੇਖਕ ਸਾਧੂ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਜਗੀਰੂ ਲੰਬੜ ਦਾ ਰੋਲ ਭੂਪਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਬੜੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਡਰਾਮਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਵਲੋਂ 'ਪਿਕਟ ਲਾਈਨ' (ਲੇਖਕ ਸਾਧੂ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡੇਢ ਸੌ ਤੋਂ ਉਪਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਡਰਾਮੇ ਵਿਚ ਰਫ਼ਾਪਾਲ, ਅੰਜੁ ਹੰਦਲ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਾਂਗਰਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਬਿਨੰਗ, ਇਦਰਜੀਤ ਰੋਡੇ, ਜੱਸ ਬਿਨੰਗ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ, ਮੱਖਣ ਟੁੱਟ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਰੋਡੇ, ਗੁਰਚਰਨ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ, ਅਮਨਪਾਲ ਸਾਗ ਨੇ ਪਾਰਟ ਕੀਤੇ। ਡਰਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਰੋਡੇ ਅਤੇ ਪਾਲ ਬਿਨੰਗ ਨੇ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਕਰਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਭੰਗੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਲੇਬਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਥ, ਇਪਾਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ B.C.O.F.R. ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ (ਐਬਟਸਫੋਰਡ) ਅਤੇ ਜੀਗਿੰਦਰ ਔਲਖ (ਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ) ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ੌਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਮਾਲਕ ਗੁਰਪਾਲ ਮਾਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਪਾਲ ਮਾਨ, ਬਲਬੀਰ ਮਾਨ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਨ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਤਮਾ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇਵੇ।

Catering CAREMORE For Your
Wedding & Banquetes

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮਨਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਖਾਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

MOTI MAHAL: 321-3223 or 325-5014

Contact — Balwant

RAJA's on 4th Ave. Phone: 734-6969

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dhami, M.A. (Eco.)
Office: 736-3831 Res: 434-8548
Pager 524-8581, #2229

ਘਰ ਦੇ ਮਿਤਰ — ਮਾਰਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।
ਜਗਾਹ — ਜਗਾਹ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਵਿਹੜੇ ਕੀਹਨੇ ਮੌਤ ਦਾ ਛਿੱਟਾ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ,
ਉਹ ਪਈਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਆਪਾਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹੀਂ
ਜਿਉਂਦੇ ਸਾਂ,
ਪਿਆਰ-ਭਰੇ ਇਕਰਾਰਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਲੰਘਿਆ ਕਿਹੜਾ ਦੌੜ ਗਲੀ
ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦੀ,
ਸੁੰਨ ਪਏ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਵੱਡੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਾਲੇ ਲੁਕ
ਗਏ ਕਿਸ ਭੋਰੇ,
ਕੌਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ
ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਕੇਂਦਰ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਨਥਾਣਾ: (ਭਗਵਾਨ ਦਾਸ ਗਰਗ) — ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੋਂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਅਤੇ ਦਿਲੀ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਇਥੇ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਕੌਮ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਯੁੱਧ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਦਿਲੀ ਦੇ ਤਖਤ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਜਾੜੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਮੁੜ ਵਸਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ 16 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਇਕ ਦਮ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੱਤ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦੰਗੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਉਂਤੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹਨ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਲੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ 35 ਤੋਂ ਵਧ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ

ਇਸ ਐਡ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ

ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

FORTUNE TELLER

MRS. BELINDA with her God Gifted Powers will advise and help you in all problems of life, luck, business, marriage, love, health, etc. She speaks French, English and Italian. MIND, PALM and TAROT CARD READING. Why suffer through life's miseries? She guarantees to help you and your loved ones. One visit will benefit you. Call Today for a better tomorrow. All reading private & confidential.

[604] 876-4202

VANCOUVER, B.C.

ਪੰਜਾਬ ਦਰਖਾ

ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਟੋਹੜੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਪੀ. ਬੀਬੀ ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੋਈ ਨਾਸਤਿਕ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਕੋਈ ਮਾਮੂਲੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਚਾਹਿਆ ਢਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਜਦੋਂ ਚਾਹਿਆ ਉਸਾਰ ਦਿਤਾ।

“ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾਸਤਿਕ ਹੀ ਆਮ ਗੱਲ ਵਜੋਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਖੱਬੇ ਪਖੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘੁਸਪੇਠ ਹੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਗਿਰਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਵੇਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਮੁੜ ਢੁਹਾ ਦੇਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਰੋਕਣ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਾਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅਗੇ ਡਟ ਖੜੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਉਪਰੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ”। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਿਤ ਇਕ ਸੱਚੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤੇ ਲੁਕਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਅਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।”

ਭਾਵੇਂ ਬੀਬੀ ਨਿਰਲੇਪ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਵਾ ਉਗਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਟੋਹੜਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਿਛੇਕਤ ਦੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਜੁਝਦੇ ਹੋਏ ਲਹੂ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ !
ਹਵਾ ਦੀ ਝੋਲੀ 'ਚ ਖੁਸ਼ਬੂ, ਗੀਤ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ !!

ਰੋਜ਼ ਫੁੱਥਰੇ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ,
ਰੋਜ਼ ਹੀ ਪਰ ਕਲਪਣਾ ਦੇ ਪੁਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ !

ਮੌਕੇ ਪੱਛਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਵਿਭਾਗ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁੱਕ ਗਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤ ਹਾਲੇ ਵੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਹੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸਾ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਵਾ ਫਟਣ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਰਾੜਵਾਲਾ, ਮੰਡੀ ਕਲਾਂ, ਭੁਚੋ ਕਲਾਂ, ਨਥਾਣਾ, ਮਹਿਰਾਜ, ਫੂਲ ਅਤੇ ਕਿਲੀ ਆਦਿ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਦੜ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜਲਾਲ, ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ, ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕਾ ਅਤੇ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਚੌਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਸਨ। ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿਲੀਫ ਫੰਡ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਸੀ — ਜਥੇਦਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਵੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਦੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁੱਤਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ 14-ਨੁਕਾਤੀ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਨਾ ਉਤਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਕਰਾ ਸਕੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਇਥੇ ਹਲਕਾ ਰਾਏਕੋਟ ਦੇ 70 ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪੰਚ-ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਇਕ ਵਧਾਇਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਣ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਸੇਵਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਪ੍ਰਤੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਵਤੀਰਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਭਾਈਆਂ ਇਲਾਕੇ ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਸਬੰਧੀ ਤੁਰੰਤ ਇਕਤਰਫਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸ੍ਰੀ ਜਸੇਵਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਲੇ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿਤੇ ਜਾਣ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸੈਂਟ ਉਪਲਬਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੂ ਰੁਚੀਆਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਖੇਡ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਓ ਦਿਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਾਢੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਖੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਨੌਜਵਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਟਾ ਸਕਣ। ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਚੋਣ ਆਦਿ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਛੱਡ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੇ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਵਾਉਣ, ਪੰਚਾਇਤ ਸਿਮਤੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿਚ ਅਮਨ ਰੈਲੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਹਾਰ ਕੇ ਵੀ ਛੱਡਿਆ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਜਿਹਾ,
ਹਾਰ ਕੇ ਵੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ !

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

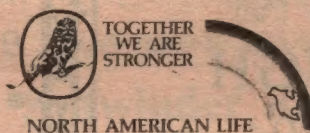
INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

CONTACT
NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE CO.

1150 - 1176 W. Georgia Street
Vancouver, B.C. V6E 4A2

PH: (604) 689-8831

RAVI MATHUR
Life Underwriter Ph. 525-5587

T. RAJ KAPAHU C.L.U.
Sales Manager Ph. 433-3441

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ:

ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਕਿਰਨ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਲਝੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਅਤੇ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗਲਬਾਤ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵੇਂ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਲਗਪਗ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਬਾਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਰਗੁਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਵਧਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਬਾਤ ਆਰੰਭੀ ਜਾਵੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਚੰਗਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦੋਰਾਨ ਸ਼ੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੇ ਉਹ ਸੰਤਾਪ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਟੁੱਟੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜੋ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਹਨ ਉਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੜ ਸੰਪਰਕ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਲੋਤੀ।

ਦੋਵਾਂ ਦਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵੀ ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਧੜੇ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਆਰੰਭ ਕਰਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਹਿਮ ਯੋਗ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ ਇਹੋ ਆਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਕਾਫੀ ਸ਼ਾਂਤੀਵਾਨਾ ਭਰਪੂਰ ਹਨ।

ਕਿੰਵ ਉਤਰ ਦੱਖਣ ਫੈਲ ਗਿਆ, ਇਹ ਪੁੱਛਾਂ ਅੱਗ ਕੁਲਹਿਣੀ ਦਾ, ਹਰ ਸਰਦਲ ਹੁਕਾ ਹੁਕਾ ਹੈ, ਹਰ ਵਿਹੜਾ ਸਹਿਮ-ਪਰੋਇਆ ਹੈ।

ਕੁਝ ਕਿਰਪਾ ਸਾਧਾਂ-ਸੰਤਾਂ ਦੀ, ਕੁਝ ਚੰਦ ਚੜ੍ਹਾਏ ਮਾਈ ਨੇ, ਕਿਆ ਸੋਹ ਦੇ ਤੱਕਲੇ ਗੱਡੇ ਨੇ, ਕਿਆ ਅੱਕ ਬਰੂਹੀਂ ਚੋਇਆ ਹੈ।

ਨਾ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੱਸੇ ਨੇ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਵਾਈ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਜਾ ਘਰ ਘਰ ਨਵਾਂ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ, ਇਸ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ?

ਇਹ ਕੋਹਾ ਚੰਦਰਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਇਹ ਕੋਹੀ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਪਈ, ਜੋ ਸੁਰਜ ਪਿਆਰ ਅਸਾਡੇ ਦਾ ਕਿਸ ਝੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੁਕੋਇਆ ਹੈ?

ਜੇ ਮੁੜ ਮੁੜ ਏਦਾਂ ਵਾਪਰਨੀ, ਇਸ ਮੇਰੇ ਸਹਿਰ ਪਿਆਰ ਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਹਦਾ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਮੋਇਆ ਮੋਇਆ ਹੈ!

ਰਚਨਾ ਸਿੰਘ ਜੁੱਦਰ

ਸਿਆਸੀ ਘਰੂਟ
ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ

● ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਿਰਾ ਕੇ ਸ਼੍ਰ. ਗੁ. ਪ੍ਰ. ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਦੀ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਸਾਰ ਕਰੇਗੀ। (ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ)

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਾਰਿਆ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦਾਇਗੇ ਤੇ ਬਣਾਓਗੇ, ਅਪਰਾਧ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਹਿੰਦੂ ਕਰੇ ਜਾਂ ਸਿੱਖ। ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਸੋਚ ਲਵੋ।

● ਗੁਜਰਾਤ ਸਮਾਚਾਰ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੀ। (ਇਡੋ ਕਨੇ. ਟਾਈਮਜ਼)

ਪੁਲਸ ਫੌਜੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਰਾਮਾਤ ਹੈ ਜੋ ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

● ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

(ਇਡੋ ਕਨੇ. ਟਾਈਮਜ਼)

ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ?

● ਅਕਾਲੀ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

(ਲੋਂਗੋਵਾਲ)

ਨਕਸਲ ਬਾੜੀਏ ਬੰਬੇ ਫੜ ਮਾਰੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ 'ਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਸਨ।

● ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਬਹਾਦਰ ਜਰਨੈਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਤਾਂ ਕੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਤਹਾਸ ਵਖਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਤੋਂ)

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਏਕਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ।

● ਮੁਸਲਿਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਕਮਜ਼ੀਰ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫਰੰਟ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਦੀ ਫੀਜ਼ੋ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨੀ ਮੁਜਾਹਦੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

(ਕੋ: ਖਾ: ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਤੋਂ)

ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

● ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਗੁਰੂਘਰ 'ਚ ਮੁੱਕੇ ਚੱਲੇ! ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਬਾਟਾ ਖੋਹ ਕੇ ਕੁਟਿਆ! (ਇਡੋ. ਕਨੇ. ਟਾਈਮਜ਼)

ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਬਾਟਿਆਂ ਅਤੇ ਪੁਜਾ ਦੀ ਮਾਇਆ ਉਪਰ ਖੜਕਦੀ ਹੈ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੇ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਏ, ਫਿਰ ਗੱਲ ਕਿਥੇ ਮੁੱਕੇਗੀ?

● ਅਮਨ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਹੈ।

(ਸੁਫੀ ਅਮਰਜੀਤ)

ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਅਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬੋਝ ਕਰੋ, ਪਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਖ ਤੋਂ ਪੁਛ ਕੇ ਕਰਨੀ।

● ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(ਇਕ ਖਬਰ)

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਲਵੋ।

● ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਇਨਸਾਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। (ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ)

ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਅਖਬਾਰ ਨਵੀਸ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਨੇਵਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।

● ਮੈਂ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ (ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਖ)

ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵਿਚ ਕਾਹਦਾ ਫਰਕ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪੈਸਾ ਸਮੇਟਣ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

● ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਭ (ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ)

ਜਿਥੇ ਚਾਰ ਜਣੇ ਅਗੇ ਜੱਕੜ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੁੰਨਸਾਨ ਪਈ ਹੈ।

ਇਕ ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਰੋਂਦੇ ਹੀ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੋਤਕ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਵਿਲਕਦੀਆਂ, ਨਾ ਕੋਈ ਮਸੀਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਵਿਚਾਰ

ਇਹ ਜੀਵਨ ਇਕ ਤਲਾਸ਼ ਹੈ, ਝੁੰਡ ਹੈ ਪੂਰਨਤਾ ਦੀ, ਹੁਸਨ ਦੀ, ਸੱਚ ਦੀ !..... ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਹੀ ਉਹ ਸ਼੍ਰਾਮਾ ਹੈ ਜਿਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਵੈਰ, ਕ੍ਰੋਧ, ਹਉਮੈ, ਚਲਮ ਤੇ ਸੁਆਰਥ ਦੀਆਂ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਆਚ ਕੇ ਸਮਾਂ ਗੁਆਉਣ ਤੇ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

*

ਗਿਆਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਮੁਕਤੀ ਹੈ, ਪਰਮ ਆਨੰਦ ਹੈ। ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਆਤਮਕ ਰਹੱਸ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੁੰਜੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੀ ਸਮਾਧੀ, ਸਿਮਰਨ ਜਾਂ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਲੌਕਿਕ ਹਸਤੀ ਕੋਲੋਂ ਵਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਉਹਦੇ ਨਿਜੀ ਆਨੰਦ ਲਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਸਰਬ-ਸਹਾਇਕ ਚਾਨਣ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਦੀ ਖੋਜ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਭਿਆਸ, ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਵਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

*

ਚਿੰਤ, ਡਰ, ਮੁਥਾਜੀ ਈਰਖਾ ਭਰੇ ਬੇ-ਚੋਜ਼, ਬੇਪ੍ਰੀਤ ਤੇ ਭਾਵਾਂਡੋਲ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਨਰਕ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹੀ ਗਲਤ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਵਡੇਰੀ ਸਜ਼ਾ ਬੇਲੋੜ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਦੂੰ ਵਡੇਰਾ ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਆਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

*

ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਅੰਦਰਲੀ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਫਰੇਬ, ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ ਬੇਮੁਲੀਆ ਜਿਹਾ ਝੂਠ ਵੀ ਜੇ ਨੀਂਹ ਦੀ ਰੋੜੀ ਵਿਚ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਣਬੁਝੇ ਚੂਨੇ ਦੀ ਚੋਮ ਵਾਂਗ ਪਾਟ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

*

ਕੋਈ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਨਹੀਂ ਸੰਗੀਤ, ਮੁੱਥਵਰੀ, ਸ਼ਿਲਪ-ਕਲਾ, ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖ-ਰੂਪ ਦੀਆਂ ਉਹ ਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਕੈਢਿਆਂ ਤੋਂ ਉਛਲਦੀ ਅਮੀਰੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹਾਂ-ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

*

'ਹੋਣ ਬੀਟ' ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਭ ਭਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਮਾਇਆ ਨਹੀਂ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪਲ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਦੀਵਤਾ ਦਾ ਨਿੱਗਰ ਟੁਕੜਾ ਹੈ। ਨਰਕਾਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ, ਰੂਪੋਂ ਸਰੂਪ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੀ। ਇਹਦੀ ਅੱਟਲ ਹਰਕਤ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਜੋੜ ਜੋੜਦੀ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਬਣਤਰਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

*

ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਤਰਸੇਵਾ ਇਸ ਲਈ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਵਿਚ ਇਕ ਪੱਥਰ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਪਰਦੇ। ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਸੁਰਤੀਆਂ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ, ਉਹਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੇ ਛੱਤ ਸਭ ਤਰੇਫ਼ੇ ਤਰੇਫ਼ੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਲਈ
ਫੋਨ ਕਰੋ -
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਲੋਕ
ਸਭਾ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੱਗਭੱਗ 15 ਮਿੰਟ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ANKAR'S FARMS LTD.
BLUE BERRY FARM &
NURSERY

Blue Crop Plants Available

Order 1000 or Over

3" x 5" - routed cuttings 60¢ each

6" x 12" - 1 Yr. field ready \$1.00

12" x 18" - 2 Yrs. old \$1.50

18" x 24" - 3 Yrs old \$2.00

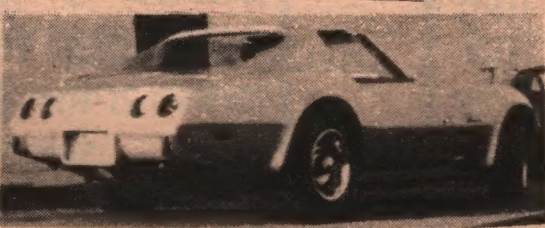
For further information Call:

KARAM SINGH

Ph. (604)941-8404 or

465-8440

JOHAL'S COLLISION Ltd.

ALL TYPES OF
BODY REPAIRS

— FREE ESTIMATES —

ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

• CARS

Balbir or Paul

• TRUCKS

12051 - 86th Ave. SURREY

Ph. 591-8151

ਗੁਜਰਾਤ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ-ਚਵਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) — ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ, ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਝਬੁਝ ਨਾਲ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ।

ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜ ਕੇ ਉਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 'ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਿੰਸਾ' ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਾ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਮਕਵਾਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੰਡਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਦੰਗਿਆਂ ਲਈ ਫਿਰਕੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਦੇ ਐਸ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੀਤਾ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਪਿਛੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਏ. ਆਈ. ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਛਤਾਪ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।

ਗੁਜਰਾਤ ਸਮਾਚਾਰ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਬਾਰੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤਕ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਈ ਭਾਜਪਾ ਵਰਕਰ ਹਿੰਸਾ ਪਿੱਛੋਂ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ (ਐਸ.) ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂਦੰਡਵਤੇ ਅਤੇ ਐਸ. ਜੈਪਾਲ ਰੇਡੀ (ਜਨਤਾ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਔਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਦਾ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ। ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਚਵਾਨ ਨੇ ਬਹਿਸ ਦਾ ਉਤਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਖਵੇਂ ਕਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਤਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਸੋਲੰਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ —ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸ਼ੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਧ ਜਾਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਥੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹਨ।

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਆਰ. ਐਲ. ਭਾਟੀਆ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਦਸਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਕੇ. ਜੈਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੱਲ ਲਭਣ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਬਾਲ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਹੈ

ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗਲਬਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਕਾਰ ਦਾ ਸੁਆਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਗੇ।

ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਮਸਲਾ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲੀਆਂ ਤਕ ਲੈ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਚੁਣ ਕੇ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਸੋਲੰਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਅ 'ਚ ਵਾਧਾ ਅਰਥ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਊਸ ਨੇ ਜਬਾਨੀ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰੱਖੇ ਮਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੇ।

ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਲਈ ਬਾਈਕਾਟ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਲਈ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਹੁਕਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕੂ

ਕਲਕੱਤਾ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਮੇਰਠ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਨਾਮੀਂ ਡਾਕੂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਅਲੀਪੁਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਬ ਚੁਡੀਸ਼ਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਰਜ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਹੋਰ ਡਾਕੂ ਨੀਲਮਨੀ ਘੋਸ਼ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਨੀਲਮਨੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਡਕੈਤੀਆਂ ਵਿਚ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਕੱਤੇ ਦੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਡਕੈਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਸਾਥੀ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨੀਲਮਨੀ ਘੋਸ਼ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸੂਹ 'ਤੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰਠ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਨੀਲਮਨੀ ਅਲੀਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸੀ। ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਮੇਰਠ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਅਲੀ ਕਾਰਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਲੀਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿਤੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੀਲਮਨੀ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਜਦ ਬਾਹਰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜਾਅਲੀ ਸੀ। ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਜਾਅਲੀ ਹੁਕਮ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਹਿਚਾਲਕ ਵਲੋਂ 5 ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ

ਲਾਹੌਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਟੀ. ਪੀ. ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 1981 ਵਿਚ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਸਿੱਖ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਸਾਥੀ ਪਾਇਲਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਕਤ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਦੀ ਨੌਕ ਉੱਤੇ ਪਾਇਲਟਾਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਇਸਤਰਾਜੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਕੈਪਟਨ ਸਿਨਹਾ ਨੇ 18 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਅਗਵਾ ਡਰਾਮੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਦਸਿਆ।

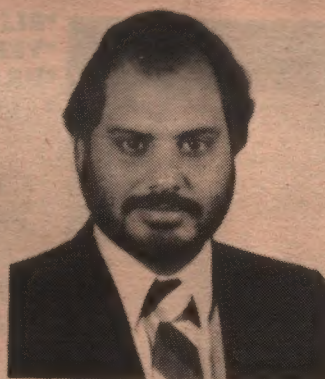
ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਂ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਸੂਰਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਹ ਕਿਧਰ ਗਈਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ, ਜੋ ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਸੀ ਵੰਡਦੀਆਂ, ਹੋ ਪੱਤੀ ਪੱਤੀ ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ, ਹਰ ਕੱਖ ਗਲੀ ਦਾ ਰੋਇਆ ਹੈ ?

ASSURING
BRIGHT
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE
NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

Raj Singh Maan

ਆਪਣੀਆਂ ਇਲਜ਼ੋਰੇਸ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਨਟੈਕਟ ਕਰੋ:

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

● ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੋਰੇਂਸ ● ਗਰੁਪ ਇਸ਼ੋਰੇਂਸ
● ਮਾਰਗੇਜ ਇਸ਼ੋਰੇਂਸ ● ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੇਂਸ
1507 - 330 Portage Avenue
Winnipeg, Manitoba R3C 0C4
Bus. 943-1526
Res. 334-0813

ABLE TOOL RENTALS

325-4112

325-6711

Compressors

Water Pumps
Over 100

OPEN 7 DAYS A WEEK - WEEKDAYS OPEN AT 7:30 A.M.

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਰਡਨਰ ਵਾਲ, ਪਲੰਬਿਗ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

CONTRACTORS — INDUSTRIAL — HOME OWNERS
MANY ITEMS NOT LISTED — PLEASE CALL US — DELIVERY & PICK UP AVAILABLE

AMPLE PARKING AT REAR ENTRANCE
45th & Fraser — 6106 Fraser Street, Vancouver

ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਸੰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ

ਸੰਗਰੂਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਅਚਾਨਕ ਇਥੇ ਪੁਜਣ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਜ਼ਿਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਭਰਾ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਜੇਲ੍ਹ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਰਾਜਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਸੰਗਰੂਰ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਗੁਪਤ ਰਖਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਜਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਸੰਗਰੂਰ ਆਏ ਸਨ।

ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਪਿੰਡ ਗਏ ਜਿਥੇ ਕਿ ਉਹ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ।

ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਬਾਂਡੁੰਗ (ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ): ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ 80 ਤੋਂ ਵਧ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚਾਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਬਾਂਡੁੰਗ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ 30ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਐਲਾਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਨਅਤੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦਾਨਾਂ ਤਜਾਰਤ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਲਾਭ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੰਡਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈ ਸਕਣ।

ਐਲਾਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਖੀਰਾਬੰਦੀ ਘਟਾਉਣ। ਐਲਾਨਾਮੇ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਇਸਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਰਤੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਰ 8 ਸਫਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨਾਮੇ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਲੀਜ ਦੀ ਜੰਗ ਤੇ ਕੰਪੂਚੀਆ ਵਿਚਲੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਸੰਮੇਲਨ ਸਾਲ 1955 ਦੀ ਉਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 29 ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪ ਲਹਿਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਰੱਖੀ ਸੀ।

ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਤੇ ਇਰਾਕ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੰਮੇਲਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਸਖਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।

ਤਖਤ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਲੋਚਨਾ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਚੀਮਾ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਵਿਚ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਉਹ ਮਤਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਸ ਮਤੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਮੁੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਕਿਸੇ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਏਗਾ।

ਸ. ਚੀਮਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ।

ਲੰਬਰ ਗਰੇਡਿੰਗ ਵਿਚ ਫਿਰ ਮੱਲ ਮਾਰੀ

ਟੈਰਸ — 1985 ਦੇ ਲੰਬਰ ਗਰੇਡਿੰਗ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਟੈਰਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੇ ਫਿਰ ਮੱਲ ਮਾਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧੂ ਨੇ 97.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੰਬਰ ਲਏ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 95.5, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪਰਮਾਰ 95.4, ਅੱਛਰ ਸਿੰਘ ਬੰਸਤੀ 93.4 ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ 93.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੰਬਰ ਲਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਲੰਬਰ ਗਰੇਡਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲਗਪਗ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਬਾਬਾ ਭਕਨਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰਖਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਅਜਨਾਲਾ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਦਿਹਾਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮਾਰਕਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੂੜਾ ਵੱਗਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਭਕਨਾਂ ਕਲਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤੇ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼੍ਰੀ ਝਬਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਸਕੂਲ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਬਾਬਾ ਭਕਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1969 'ਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਣੀ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਬਾ ਭਕਨਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਝਬਾਲ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੇ ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਬਾ ਭਕਨਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਰੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਮਤ

ਮਾਸਕੋ: ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਮਖਾਈਲ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਸਮਾਜੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹ ਪੁਟਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਪਰ ਬੜਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਉਪਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜਾਂ ਫਕਸ਼ਨਾਂ ਉਪਰ ਸ਼ਰਾਬ ਬਿਲਕੁਲ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰੂਸ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਰਾਬ ਬੋਟਕਾ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੁਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਸਟਾਲਿਨ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੋਵੀਅਤ ਇਕ ਕਲਾਸ ਦੇ 67 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਖਪਤ ਸਟਾਲਿਨ ਸਮੇਂ ਸੀ। ਜੇ ਖੁਦ ਆਪ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਰਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਪਾਵੇ ਹਾਂ,

ਮੈਂ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

- ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਆਰਥਨ (ਯਤੀਮ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਿਵਿਜ਼ਨੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਟੈਮਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਘਰ (604) 228-0452
(604) 733-5611

ਟੈਲੇਕਸ 04-508746

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

- ਗੀਟਰਨਿੰਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜ਼ਟਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਈਵਰਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਸਿਟੀਜਨ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।

Malkit Singh Parhar
#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

LOOKING FOR

Custom Draperies

- *BLINDS
- *VERTICALS
- *DRAPERY HARDWARE
- *ALL KINDS OF FABRICS

LARGE SELECTIONS,
FRIENDLY SERVICE,
LOW LOW PRICES
FREE ESTIMATES &
INSTALLATION

VISIT OR CALL:

EXCLUSIVE FABRICS & DRAPERIES [1978] LTD.

Tel: 325-7335

5965 Fraser St., Vancouver

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ- ਸਿੱਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗਰੋਹ ਬੇਨਕਾਬ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ: ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ੱਕੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਧਮਾਕਾਬੇਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੁਣਡ ਜ਼ਿਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਪੁਲੀਸ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗਰੋਹ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗਰੋਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਤਿੰਨਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰਸ਼ੀਦ ਅਹਿਮਦ, ਬਲਦੇਵ ਰਾਜ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਕੁੜੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿਚੋਂ ਕਲ੍ਹ ਰਾਤ ਦੋ ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਕੁੜੀਆਂ — ਕੁਮਾਰੀ ਬ੍ਰਿਗਿਡੀ ਸੋਜਾ ਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਬਰੇਨਰ ਸੋਜਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਹੰਤ ਸੇਵਾਦਾਸ ਵਲੋਂ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਸੁਆਗਤ

ਫਰੀਦਕੋਟ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਫੋਰਮਾਨ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹੰਤ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਪੂਰਥਲਾ 'ਚ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ਤਲਵੰਡੀ ਗੁਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 'ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੋਲੀ' ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਜਥਾ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਫੋਰਮਾਨ) ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ।

ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਮੌਤ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮੁਅੱਤਲ

ਫਰੀਦਕੋਟ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚ ਮੁਕਤਸਰ ਸਦਰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੱਟੂ ਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਬਿਤ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੁਕਤਸਰ ਸਦਰ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਲਾਈਨ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਡੀ. ਪਾਂਡੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਲੀਸ (ਹੈਡਕੁਆਰਟਰਜ਼) ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਫਦ ਵਲੋਂ ਉਚ ਜ਼ਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਐਸ. ਡੀ. ਓ. (ਸਿਵਲ) ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਛੇਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਫਦ ਵਲੋਂ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਹੋਈ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ।

ਭਾਖੜਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ

ਨੰਗਲ: (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਇਥੇ ਭਾਖੜਾ ਬਿਆਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ 4000 ਤੋਂ ਵਧ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਫਾਈਨੇਸ਼ੀਅਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਤੇ ਚੀਫ ਅਕਾਊਂਟਸ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰੇਟ ਆਫ ਵਾਟਰ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੀ. ਬੀ. ਐਮ. ਬੀ. ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਦੋ ਦਫਤਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 200 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ: (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) — ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਖਸ਼ੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਰਵਾਹ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸੇ ਸਿੱਖ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ।

ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ "ਬੇਗੁਨਾਹ" ਸਿੱਖਾਂ ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤਾਰਾਂ, ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੇ ਵਫਦ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਦਾਡੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਤੇ "ਸ਼ਹੀਦਾਂ" ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਮਸਕੀਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਦਰੇਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਕਹੇ ਵਰਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟਿਆਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕਲਮ ਛੋੜ ਹੜਤਾਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਨਾਨੋਵਾਲ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਇਚਾਰਜ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੂੰ 8 ਮਾਰਚ, 1985 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ 'ਕਲਮ ਛੋੜ' ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮਰਾਲਾ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਵਾਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀ ਕੀਤੀ, ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣਾ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚਮਚਿਆਂ ਦੀ ਹੋਣਗੀ ਹਸਤੀ ਬੜੀ,
ਦਿਨੇ ਰਾਤੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ।

ਸੋਚਦੇ 'ਤਾਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਖੰਭ ਨੇ ਕੱਟੇ ਗਏ,
ਬਿਨਾਂ ਖੰਭਾਂ ਟੀਸੀਆਂ ਤੇ ਨੀਂਹ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ।

SCOTT

Baby
Fresh

CUT-RITE

Scott
Family
Napkins

Scotties

Purex

Confidets

Cashmere

Scottowels

AND CRISCO OIL

ਉਪਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
Products ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ
ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

Narwal Foods
6438 Main Street,
Vancouver, B.C.
Tel.:321-8176

Mangat Bros.
Supermarket Ltd.,
13474-104th Ave.,
Surrey, B.C.
Tel:584-8821

Indo Fiji Supermarket,
5157 - Victoria Drive,
Vancouver, B.C.
Tel.:324-3264

Gill Foods Ltd.,
9269 - 120th Street,
Delta, B.C.
Tel.:588-6216

Walia's Grocery Ltd.
5105 - Victoria Dr.,
Vancouver, B.C.
Tel.:321-7262

Main Food Centre
6681 - Main Street,
Vancouver, B.C.
Tel.:324-4185

Globe Spices and Foods.
6494 - Main Street,
Vancouver, B.C.
Tel.:321-0662

Ludhiana Market,
5240 - Rumble Street,
Burnaby, B.C.
Tel.:437-9003

All India Foods,
6634 - Main Street,
Vancouver, B.C.
Tel.:324-1686

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੋਲ ਸੇਲ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

NARESH SHUKLA & BROS. CANADA INC.
6556 - MAIN STREET
VANCOUVER, B.C. V5X 3G9
(604) 321-1414

ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚੋਂ ਅਮਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

“ਸੁਣੀ” ਅਮਰਜੀਤ

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਵਾਂਗ, ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ 27 ਅਪਰੈਲ 1985 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਮਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਦੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ “ਐਂਡ ਦਾ ਆਰਮਜ਼ ਰੋਸ ਕੋਲੀਸ਼ਨ” ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਅਮਨ ਮੋਰਚਾ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ, ਵੱਖਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਫੋਟੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਟਰੇਡਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮੰਤਵ ਇਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਭਨਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਹੋਰ ਜੋੜੇਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚਰਚ ਗਰੁੱਪ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੋੜੇਦੀਆਂ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜੋੜੇਦੀ, ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਗਰੁੱਪ, ਕੌਮੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੂਝਦੇ, ਫਲਸਤੀਨੀ, ਫਲਪੀਨੋ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ, ਚਿਲੀਅਨ, ਐਲਸਲਵਾਡੋਰੀਅਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗਰੁੱਪ ਵੀ ਸਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਜਿਵੇਂ “ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ” ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਅਮਨ ਚਾਹਵਾਨ ਜੋ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨਿੱਕੇ ਨੇਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੱਕ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ।”

ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕੁਝ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ, ਬੀ. ਸੀ. ਓ. ਐਫ. ਆਰ., ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ, ਇਪਾਨਾ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਇਕ ਟੈਕਨ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਉਪਰ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ 4-5 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਮਨ ਵਰਗੇ ਸਾਂਝੇ ਕਾਜ ਲਈ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣਾ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਬੇਧਿਆਨੀ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਮਨ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਉਹ ਹੀ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਇਛਕ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਇਸ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਵਿਚ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਰੈਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 62000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਹੈ।

‘ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਨ’ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇਸ ਦਿਨ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ, ਟਰਾਂਟੋ, ਅਟਵਾ, ਐਡਮੋਂਟਨ, ਰਜ਼ਾਈਨਾ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਆਦਿ ਹੋਰ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕਈ ਅਮਨ ਮਾਰਚਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਰਚ ਇਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦਾ ਅਮਨ ਸਮੁੱਚੇ ਹੀ ਸੀ। ਉਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਜੋੜੇਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਪਰਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਏ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣੇ ਮਾਣੇ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਆਵਾਜ਼ ‘ਸਟਾਰ ਵਾਰ’ ਦੀ ਮਾਰੂ ਤਿਆਗੀ ਵਿਰੁੱਧ, ਹਥਿਆਰ ਮਨਾਹੀ ਲਈ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਟੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰੋਗਨ ਦੇ ਸਟਾਰ ਵਾਰ ਦੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰੋਸ ਵਾਲੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਜਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਕਿ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਲੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਬਦਲ ਝੁਕ ਕੇ ਹੇਠ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ

ਤਿਉਹਾਰ ਵਰਗੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਉਪਰ ਇਸ ਮੀਂਹ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਂਹ ਵਾਲੇ ਕੋਟ, ਛਤਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬਚਾਓ ਤੋਂ 9 ਵਜੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਾਂ, ਬੱਸਾਂ ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੁਰ ਕੇ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਮਾਰਚ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਂਹ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਇਰਾਦਾ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ‘ਪ੍ਰਿਵਿੰਨਸ’ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਅਮਨ ਜਲੂਸ ਦੀ ਇਕ ਫੋਟੋ ਹੇਠਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿਤੀ ਕਿ “ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਵੀ ਅਮਨ ਪਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਪਾ ਸਕਿਆ।” ਵੈਸੇ ਜੇਕਰ ਮੌਸਮ ਸਾਫ ਰਹਿਦਾ ਤਾਂ ਡੇਢ ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ।

ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਾਈਨ ਜਾਂ ਮਾਟੋ ਚੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਨ: “ਸਟਾਰ ਵਾਰ ਦੇ ਪਾਗਲ ਪਨ ਨੂੰ ਰੋਕੋ” “ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।” “ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਬਚਾਓ।” “ਬੰਬ ਨਹੀਂ, ਕੰਮ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।” “ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਕੰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਉਪਰ ਬੱਜਤ ਖਰਚ ਕਰੋ।” “ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।” ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਈਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ, “ਅਮਰੀਕਾ ਕੇਂਦਰੀ - ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।” “ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਕਰਾਰੀਆ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਹੋ।” “ਅਸੀਂ ਅਲਸਲਵਾਡੋਰ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁਠਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।” “ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਜੰਗਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ।”

ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਈਨ ਸੰਵੀਅਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਾਈਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਬਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਕਨੇਡਾ ਦੀ ਰੋਗਨ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਾਈਨ ਆਮ ਕਰਕੇ ਜੰਗ ਵਿਰੁੱਧ, ਐਂਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਅਮਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗਾ, ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਾ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਬੈਂਡ ਗਰੁੱਪ ਵੀ ਸਨ, ਕੁਝ ਅਮਨ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟੋਲੀਆਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਕਾਨੇ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕੋਈ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਖਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਕੁਲਵੀਆਂ ਜਾਂ ਆਈਸ ਕਰੀਮ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰਾਂ ਦੇ ਜੰਗ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਡਲ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬੜੀ ਨੀਝ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਉਚੇ ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਦਾ ਗੋਰਾ ਪੌੜ ਸਾਂਗ ਉਪਰ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਵੱਲ ਬੱਚੇ ਕੀ ਤੇ ਹੋਰ, ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕ ਤੱਕ ਰਹੇ ਸਨ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੈਮਰਾ ਮੈਨ, ਕੁਝ ਹੋਲੀਕਾਪਟਰ ਉਪਰ ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰੇ ਬੀੜੀ ਨੀਵੇਂ ਹੋ ਕੇ ਫੋਟੋ ਲੈ ਰਹੇ ਕੈਮਰਾਮੈਨਾਂ ਵੱਲ ਹਰ ਕੋਈ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉਪਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਕੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ੋਕੀਆਂ ਕੈਮਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਹ ਅਮਨ ਜਲੂਸ ਕੋਈ ਫੇ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰਕੇ ਸੈਨ-ਸੇਟ ਬੀਚ ਉਪਰ ਰੈਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਸਚੁੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਉਪਰ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਅਮਨ ਜਲੂਸ ਦੇ ਲੰਘਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਟਰੇਫਿਕ ਨੂੰ ਰੋਕੀ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ “ਪੁਲੀਸ ਵੀ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ” ਦਾ ਸਾਈਨ ਚੁੱਕੀ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ।

ਰੈਲੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮਿਸਟਰ ਮਾਈਕ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਹੋਸਲਾ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਸਟਾਰ ਵਾਰਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਲੰਬਾ ਰਸਤਾ ਤਹਿ ਕਰਨਾ ਹੈ।” ਲੋਕਾਂ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 14 ਤੇ)

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms SUDESH KALIA
Plan

- Life and Group Insurance
- Retirement & Pension Plans
- Company Pension and Health Benefit Plans
- Estate Protection
- Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

Ph. 321-7020

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD.
BURNABY, B.C.

Burnaby Auto Auction Building

- I. C. B. C. JOB
- FREE ESTIMATES
- FREE COURTESY CAR
- RUST REPAIRS
- FIBRE GLASS OR CUT OUT

WORK
YOU NEVER KNOW
UNLESS YOU TRY

15 Years Experienced People

VISIT OR CALL MR. GURU

PH. 430-4233

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ

(ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਵੇਨ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ

(ਭੜੀ ਜੋਤਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਤੀਜਾ ਅਧਿਆਇ

ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ

‘ਉਹਨੂੰ ਜਾ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਹਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆ ਗਏ ਨੇ’, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, ‘ਡਿਕਟੇਟਰ’ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ, ਨੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੁਝਤਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਉਹ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੁਆਲੇ ਮੋਰਚੇ ਸਭਾਲ ਲਏ ਸਨ। ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ, ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਹੀ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਖਬਰਾਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਾੜੀ ਕੇਸ ਮੁੰਨੇ ਸਿੱਖ, ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਅਜੇ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਹੀ ਉਹਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਕਟ ਬਾਰੇ ਰੋਡੀਓ ਉੱਤੇ ਤਕਰੀਰ ਸੁਣੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਲਤ-ਫਹਿਮੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਰਿ ਰਲ ਬੈਠੀਏ ਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭ ਸਕੀਏ’। ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦਾ ਸੁਝਾਉ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਤੇ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭਾਵੇਂ ਸੁਰਜ-ਬੂਝਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਕਰਵਿਊ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ; 3 ਜੂਨ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਲੋਕ ਏਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ; ਜਾਂ ਜੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਗੁਪਤ ਤੌਰ ਤੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹਦੇ ਉਤਰ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਜੇ ਉਹ ਟੈਂਪਲ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਇਹਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹਗਾਹ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਦਾ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਾ ਪੈਂਦੀ।

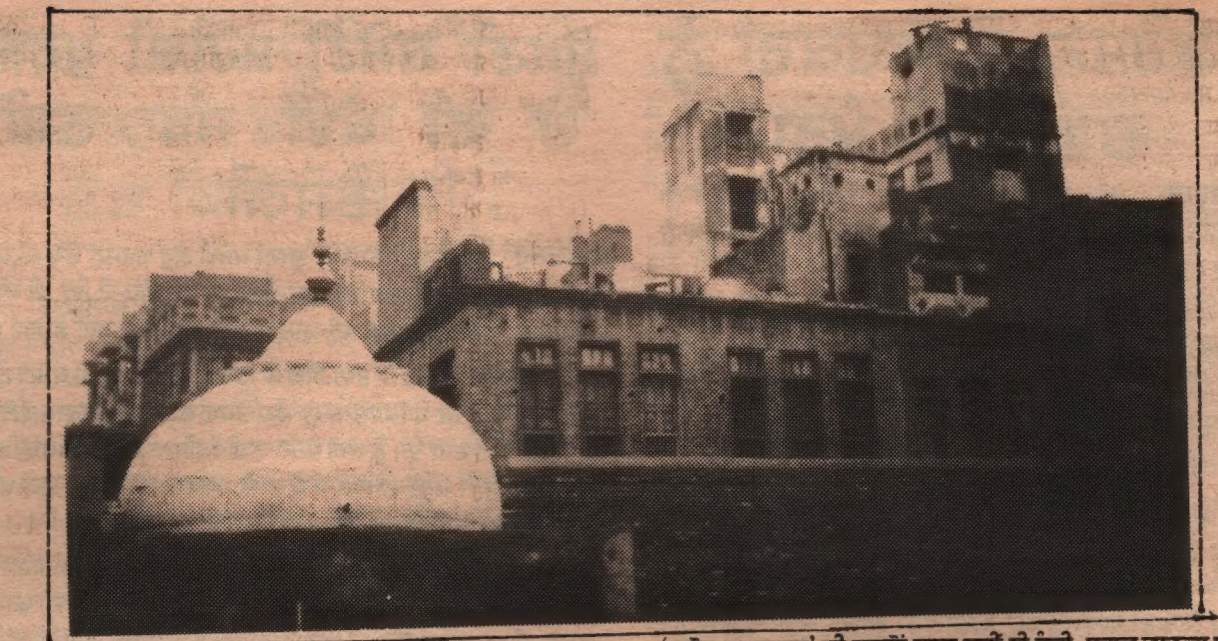
ਜਦੋਂ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਜਲ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ‘ਜੇ’ ਅਤੇ ‘ਪਰ’ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਸੁਰਖਿਅਤ ਬੈਠਾ, ਕੁਝ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ: ‘ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਗੱਲੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਚਨੇ ਚਬਣੇ ਪੈਣਗੇ... ਆ ਜਾਣ ਉਹ ...’

ਉਹਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਟ-ਮਿਟ ਤਕ ਦੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਠੀਕ ਠੀਕ ਮਲੂਮ ਸੀ ਕਿ ਕਮਾਂਡੋ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਉਤਰੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਹ ਕਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਉਹਨੇ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਲੱਖ ਫੌਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਸਮੇਤ ਪੈਂਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਕੋ-ਵੇਲੇ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਹਦਾ ਸੈਕੰਡ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸ਼ਾਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਤੀ-ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕਤੀ ਬਹਿਨੀ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਅਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਵਿਚੋਂ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਬੱਸ ਇਹੋ ਆਖਿਆ: ‘ਉਹ ਥਾਂ ਖੜੇ ਹਨ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਰਨ-ਗੋਚਰਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੈ।’

ਜਿਥੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਵਿਉਂਤਿਆ ਹੈ, ਫੌਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਲੂਮ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਕਿਥੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ (ਆਈ ਬੀ) ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਹਥਿਆਰ ਚੋਰੀ ਛਿਪੀ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨੇ ਸੂਚਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਚਾਂਚੇ ਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਸੀ; ਇਹਨੇ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੇਜੀ।

ਹੁਣ, ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬਰਾੜ, ਸਿਵਲੀਅਨ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀਆਂ, ਡਰਾਮਾਉਟ ਪੁਲੀਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਲੁਕ-ਆਉਟ ਪੋਸਟਾਂ

(ਨਿਗਰਾਨ ਚੌਕੀਆਂ) ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਜਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ ਮਘੇਰੇ ਬਣਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆ ਚੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੇ ਇਸ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਇਹ ਬੇਅਦਬੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਦੁਖ ਹੋਇਆ।

ਬਰਾੜ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਵਕਤ ਮਿਲਦਾ, ਪਰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਿਨ, 3 ਜੂਨ ਸਿੱਧ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਜੂਨ ਤੋਂ ਉਹ ਅਨਾਜ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਪੱਛਮੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ. ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਸੁੰਦਰ ਜੀ, ਨੇ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਜਦੋਂ 28 ਮਈ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰਨ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਾਹ ਲੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਲਈ? ਜਰਨੈਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਦਾ ਉਹਨੂੰ ਇਲਮ ਨਹੀਂ। ਬਰਾੜ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫੁਟੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਬੁਕ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਕੀ ਉਹ ਕਰਨ-ਗੋਚਰੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਰਨੈਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਫ਼ੀਲਡ ਵਿਚ ਉਹੋ ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ ਜੀਹਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ — ਨਾ ਹੀ ਸਿਰੀਨਗਰ ਵਿਖੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ ਨੂੰ, ਨਾ ਹੀ ਦਖਣੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਟੀ ਐਸ. ਓਬਰਾਏ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੈਂਕ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮਲੂਮ ਸੀ।

‘ਇਹਦੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ ਹੈ?’ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ? ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ‘ਏਨਾ ਵਕਤ ਜਿੰਨੇ ਵਿਚ ਹੇਲੀਕਾਪਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।’ ਪਰ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ 30 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜਿਆ।

ਸੁੰਦਰਜੀ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਕਤ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ 25 ਮਈ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ਼, ਜਰਨੈਲ ਏ. ਐਸ. ਵੈਦਿਆ, ਨੇ — ਜੀਹਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ, ਕਸ਼ਮੀਰ-ਵੇਰੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਂ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ — ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾ ਭੇਜਿਆ, ਤੇ ਏਸ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨੀ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ 3 ਜੂਨ ਤਕ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਿਖਰਲੀ ਗੁਪਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਾਂ ‘ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ’ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ‘ਘਟੋ-ਘਟੋ’ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਹਿਦਾਇਤਾਂ** ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਰਾੜ ਆਪਣੀ ਕਮਾਨ-ਪੋਸਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਗੁਪਤ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਗਏ ਸਨ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ, 500-800 ਮੀਟਰ ਦੇ ਦੁਸਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ, ਸਤਾਰਾਂ ਮਕਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਵਿਚ ਦਸਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਪਿਕਟ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ, ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਦੋ ਬੁਰਜਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਹੇਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੇ ਟੈਂਪਲ ਕਾਪਲੇਕਸ ਉੱਪਰ ਉਡਾਣ ਲਾ ਕੇ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਰਬੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਬੀੜਨ ਲਈ ਵਰਾਂਡੇ ਦੇ ਮਹਿਰਾਬ ਵਿਚ ਇੰਟਾਂ ਚਿਟਾ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਨੋਪੀਆਂ, ਸਨ-ਸ਼ੇਡਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਧਾਅ ਉੱਪਰ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਰੋੜ ਦੇ ਬੋਰੇ ਧਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਮਿਲ ਚੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਅਤੇ ‘ਸੂਖਮ ਹਥਿਆਰਾਂ’ ਦੀ ਅੱਤ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਵੇਰਵਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਡਾਢੀ ਲੋੜ ਸੀ — ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹਦੀ ਸਮਸਿਆ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਨਿਰੋਲ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਮਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਦਿਲ-ਢਾਊ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ

‘ਘਟੋ-ਘਟ ਤਾਕਤ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ, ਬਰਾੜ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਣਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫੋ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ

ਆਪ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹ ਕੰਮ ਉਹਦੇ ਲਈ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਉਹ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਗਿਆ; ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ — ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ — ਕਿ ਉਹ ਸੱਭੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੀ ਖੜੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਏਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਰਾੜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ‘ਦੁਸ਼ਮਣ’ — ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਫੌਜ ਸਭਨਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਦੀ ਹੈ — ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਦੁਸ਼ਮਣ’ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹਨ। ‘ਦੁਸ਼ਮਣ’ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਾਤਭੂਮੀ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਕੇ ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਅਖੰਡਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਦੀ ਸਹੂ ਦੁਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਕ ਵੀ ਹੱਥ ਉਚਾ ਨਾ ਉਠਿਆ* ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਾ-ਖੁਸ਼ ਸੀ — ਉਹਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਜਨ-ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਨ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ — ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਇਹਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਇਕ ਵੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੰਦਖਲਾਸੀ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋਜ਼ਸ ਹੈ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਹਮਦਰਦ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨੈਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਨੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲ ਮਿਤਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਪੱਖੀ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਰੱਖਿਆ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਨਕਦੀ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਗਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਵੰਬਰ, 1983, ਵਿਚ ਕਰਾਚੀ ਸਾਂ, ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਇਲਪੁਰ, ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਵਿਚ ਕੈਂਪ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੀ ਮਿਲਭਗਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਯੂਜਾਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰੰਭਕ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰੇ ਗਏ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਕਿਉਂਚਿਤ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਦੀਆਂ 7 ਤੇ 15 ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਥਾਂ-ਸਿਰ ਟਿਕਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਈਤਕੜੀ ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸ ਵੀ ਪਰ੍ਹਾਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ‘ਹਮਲਾ’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਝੇਗਾ।

ਇਸ ਕਾਰ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਚ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਰਮੀ ਹੋਡ-ਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਕੀਤੇ, ਵਖ ਵਖ ਸ਼ੇਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸਟਰੇਟੀਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਹੋਡਕੁਆਰਟਰ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ; ਮੁਖ ਗੰਨ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਇਥੇ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹਦੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਭਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਤਕੜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

‘ਦੁਸ਼ਮਣ’ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁਖ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੰਜ਼ਲਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਨ। ਤੇ ਸਭੇ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ (ਮੋਰਚੇ) ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ-ਸਿਲਸਿਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੌਜ ਦਾ ਸੰਪਰਕ-ਬਿੰਦੂ (ਕਾਂਟੈਕਟ ਪੁਆਇੰਟ) ਡਿਪਟੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਕੇ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ

* ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਬਰਾੜ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ 7 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੱਸੀ।

* ਬੀ ਬੀ ਸੀ ਦਾ ਮਾਰਕ ਟੂਲੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸੀ।

* ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ, ਜਿਹੜਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋਡਾ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ‘ਦੂਜੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ’ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਘਟੋ-ਘਟੋ ਤਾਕਤ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ‘ਘਟੋ-ਘਟ ਤਾਕਤ’ ਵਰਤਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਸਿਰਫ ‘ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ’ ਉੱਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ** ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀ, ਲਿਖਤੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ, ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅੱਠ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ, 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀਆਂ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਭਿਆਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਹਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਇਥੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਗੁਪਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਲਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 379 ਵਰਕਰ ਮੁਕਦਮਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਗੂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਅਜਮੇਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਬਾਤ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਨੇ 'ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ' ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸਾਰਨ ਤੇ 'ਸ਼ਹੀਦਾਂ' ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗਾਉਣ ਦੇ ਮਸਲੇ ਮਹਿਜ਼ ਫੌਕੇ ਨਾਅਰੇ ਹਨ ਜੋ 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ' ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਉਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਭਿਆਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਗੌਰ 6 ਮਈ ਨੂੰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) — ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਖੌਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 6 ਮਈ ਤਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਜਥਾ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਜਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਕੋਈ ਜਥਾ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਜਥਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਥੇ ਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਜਥੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਆਮ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਜਥਾ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ, ਜੋ 24 ਮਈ ਨੂੰ ਹੈ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਵੀ 28 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੈ।

ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੋਟਾ 1000 ਵਿਚੋਂ 600 ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਲਈ 500 ਵਿਚੋਂ 300 ਯਾਤਰੂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਟਾ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਫੌਜ ਵਜੋਂ ਜਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੇਜਿਆ।

ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਰਿਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: (ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ) — ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰਿਟ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਾਗ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਕਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਐਸ. ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: (ਗਿਆਨੀ ਹਰੀ ਸਿੰਘ) — ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸ ਚੌਂ ਸੱਤ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਠੀਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਇਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 10 'ਚੋਂ 7 ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ 'ਚੋਂ ਪੰਜ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਠੀਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ।

17, 18, 19 ਮਈ ਨੂੰ ਸਰਬ-ਧਰਮ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਬਹੁ-ਸਭਿਅਕ
ਕਾਨਫਰੰਸ

ਲੰਗਾਰਾ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਲਕੇ ਜੀਓ ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਆਦਿ ਸਜਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਗੌਰਡਨ — 736-1613

ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ — 278-5389

ਪ੍ਰੀਤੀ ਭੋਜਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਏ. ਕੇ. ਰਾਇ ਦੇ ਇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਾਗ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਦਲਣਾ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

INTERNATIONAL VIDEO

4105 FRASER ST. VANCOUVER, B.C.

Ph. 434-6302

English, Punjabi, Hindi, Urdu and Gujrati Movies Rentals or For Sale

GRAND OPENING SAT. MAY 4th 1985

ਅਸੀਂ Original Print ਬੜੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਵੇਚਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ Rent ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਫਿਲਮ ਦੇ Original Print ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Grand Opening ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਸੀਂ 24 ਘੰਟੇ ਵਾਸਤੇ ਮੁਫਤ ਕਰਾਏ ਤੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਐਨਾ ਸਟਾਕ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਾਹਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ Original Prints Trade ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ distributor ਹਾਂ

Excell, Home Video, Hiba, Spectra, M.G., V.J.P., Siva, R.K. Films, Atlantic, ACE, Star Video, Sabah and Many More

ਨਵੀਆਂ Release ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ:

ਹਕੀਕਤ (ਨਵੀਂ) ਰਾਜ ਬੱਬਰ, ਜਤਿੰਦਰ, ਜਯਾ ਪਰਦਾ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੋਪੜਾ

ਗੁਲਾਮੀ ਧਰਮਿੰਦਰ, ਮਿਥਨ ਚਕਰਵਰਤੀ

ਉਤਸਵ ਸ਼ਸ਼ੀ ਕਪੂਰ, ਰੇਖਾ

ਝੂਠੀ ਰੇਖਾ ਤੇ ਰਾਜ ਬੱਬਰ

FREE MEMBERSHIP

ਦੋ ਪੋਸਤੀ (ਪੰਜਾਬੀ) ਮੋਹਰ ਮਿਤਲ, ਆਈ ਐਸ ਜੌਹਰ,
ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ, ਅਨਿਲ ਧਵਨ, ਜੈ. ਸ਼੍ਰੀ ਟੀ

ਕੁਆਰਾ ਮਾਮਾ, ਰਾਣੋ,

ਦੂਸਰਾ ਵਿਆਹ ਤੇ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ

(ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਏਨੇ ਫੈਨ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਦੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ

(ਠਡੀ ਜੋਤਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਤੀਜਾ ਅਧਿਆਇ

ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ

'ਉਹਨੂੰ ਜਾ ਦੱਸ ਕਿ ਉਹਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆ ਰਹੇ ਨੇ', ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ, 'ਡਿਕਟੇਟਰ' ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ, ਨੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੁਝ ਤਣ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਜਿਸ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਉਹ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੁਆਲੇ ਮੋਰਚੇ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਸਨ। ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ, ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ ਤੇਜਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਹੀ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਖਬਰਾਂ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਾੜੀ ਕੇਸ ਮੁੱਠੇ ਸਿੱਖ, ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਨੂੰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਆਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਅਜੇ ਥੀਤੀ ਰਾਤ ਹੀ ਉਹਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਕਟ ਬਾਰੇ ਰੋਡੀਓ ਉੱਤੇ ਤਕਰੀਰ ਸੁਣੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗਲਤ-ਭਰਮੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਉ ਰਲ ਬੈਠੀਓ ਤੇ ਹੱਲ ਲੱਭ ਸਕੀਏ।' ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਦਾ ਸੁਆਉ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਤੇ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ; ਉਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਭਾਵੇਂ ਸੂਰਜ-ਵੁਥਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਕਰਵਿਊ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੈਂਕੜੇ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ; 3 ਜੂਨ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ, ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਲੋਕ ਏਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ; ਹਾਂ, ਜੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਗੁਪਤ ਤੌਰ ਤੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹਦੇ ਉਤਰ ਟਾਲ-ਮਟੇਲ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਜੇ ਉਹ ਟੈਂਪਲ ਨੂੰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਇਹਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹਨੂੰ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹਗਾਹ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਦਾ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਾ ਪੈਂਦੀ।

ਜਦੋਂ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਜਲ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ 'ਜੇ' ਅਤੇ 'ਪਰ' ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬੈਠਾ, ਕੁਝ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ: 'ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਗੱਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ.... ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗੇ ਦੇ ਚਨੇ ਚਬਣੇ ਪੇਟਣਗੇ... ਆ ਜਾਣ ਉਹ...'

ਉਹਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਟ-ਮਿਟ ਤਕ ਦੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਠੀਕ ਠੀਕ ਮਲੂਮ ਸੀ ਕਿ ਕਮਾਂਡੋ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਉਤਰੇ ਹਨ, ਤੇ ਉਹ ਕਦੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਉਹਨੇ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਲੱਖ ਫੌਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਸਮੇਤ ਪੈਂਤੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਕੋ-ਵੇਲੇ ਹਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਹਦਾ ਸੈਕੰਡ-ਇਨ-ਕਮਾਂਡ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸ਼ਾਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਹਨਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਕਤੀ-ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕਤੀ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤੇ ਅਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਵਿਚੋਂ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਬੇਗ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਬੱਸ ਇਹੋ ਆਖਿਆ: 'ਉਹ ਥਾਂ ਖੜੇ ਹਨ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਰਨ-ਗੋਚਰਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੈ।'

ਜਿਥੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਵਿਉਂਤਿਆ ਹੈ, ਵੱਜ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਲੂਮ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਥੇ ਕਿਥੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ (ਆਈ ਬੀ) ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਹਥਿਆਰ ਚੋਰੀ ਛਿਪੀ ਅੰਦਰ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨੇ ਸੂਚਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮੰਦਾ ਹਾਲ ਸੀ; ਇਹਨੇ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇਜੀ।

ਹੁਣ, ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਬਰਾੜ, ਸਿਵਲੀਅਨ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ, ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਲ੍ਹੇਬੰਦੀਆਂ, ਡਰਾਮਾਉਟ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਲੁਕ-ਆਉਟ ਪੋਸਟਾਂ

(ਨਿਗਰਾਨ ਚੌਕੀਆਂ) ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀਆਂ ਜਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਹਥਿਆਰ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ ਮੁਘੜੇ ਬਣਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੇਕ ਵਾਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆ ਕੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤੇ ਇਸ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਇਹ ਬੇਅਦਬੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਦੁਖ ਹੋਇਆ।

ਬਰਾੜ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਵਕਤ ਮਿਲਦਾ, ਪਰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਿਨ, 3 ਜੂਨ ਮਿਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ 3 ਜੂਨ ਤੋਂ ਉਹ ਅਨਾਜ ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਟੈਕਸ ਦੇਣੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਗੇ।

ਪੱਛਮੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ. ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਸਵਾਮੀ ਸੁੰਦਰ ਜੀ, ਨੇ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਜਦੋਂ 28 ਮਈ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਾਧ ਲੈਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਲਈ? ਜਰਨੈਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਦਾ ਉਹਨੂੰ ਇਲਮ ਨਹੀਂ। ਬਰਾੜ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫੁਟੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖੁਫ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਕੀ ਉਹ ਕਰਨ-ਗੋਚਰੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਰਨੈਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਉਹੋ ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ ਜੀਹਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ — ਨਾ ਹੀ ਸਿਰੀਨਗਰ ਵਿਖੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ ਨੂੰ, ਨਾ ਹੀ ਦਖਣੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਜੀ ਓ ਸੀ-ਇਨ-ਸੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਟੀ ਐਸ. ਓਬਰਾਏ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਕ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮਲੂਮ ਸੀ।

'ਇਹਦੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ ਹੈ?' ਬਰਾੜ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ? ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, 'ਇਨਾ ਵਕਤ ਜਿੰਨੇ ਵਿਚ ਹੇਲੀਕਾਪਟਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।' ਪਰ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ 30 ਮਈ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜਿਆ।

ਸੁੰਦਰਜੀ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਕਤ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਚਿਤ ਉਹਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ 25 ਮਈ ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਆਫ਼ ਆਰਮੀ ਸਟਾਫ਼, ਜਰਨੈਲ ਏ. ਐਸ. ਵੈਦਿਆ, ਨੇ — ਜੀਹਨੇ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ, ਕਲਮੀਰ-ਵੇਰੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਗਰਮ ਵਿਚੋਂ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ — ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਬੁਲਾ ਤੇਜਿਆ, ਤੇ ਏਸ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਸੁੰਦਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਤਿਆਗੀਲੀ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨੀ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ 3 ਜੂਨ ਤਕ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਿਖਰਲੀ ਗੁਪਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਾਂ 'ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ' ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 'ਘਟੇ-ਘਟ' ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਥਿਆਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਰਾੜ ਆਪਣੀ ਕਮਾਨ-ਪੋਸਟ ਤੇ ਪਰਤਿਆ, ਤਾਂ ਗੁਪਤ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਉਹਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਸਿਪਾਹੀ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਗਏ ਸਨ। ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ, 500-800 ਮੀਟਰ ਦੇ ਦੁਸਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ, ਸਤਾਰਾਂ ਮਕਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇਕ ਵਿਚ ਦਸਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਪਿਕਟ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵੱਲ, ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵਿਚ ਦੋ ਬੁਰਜਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

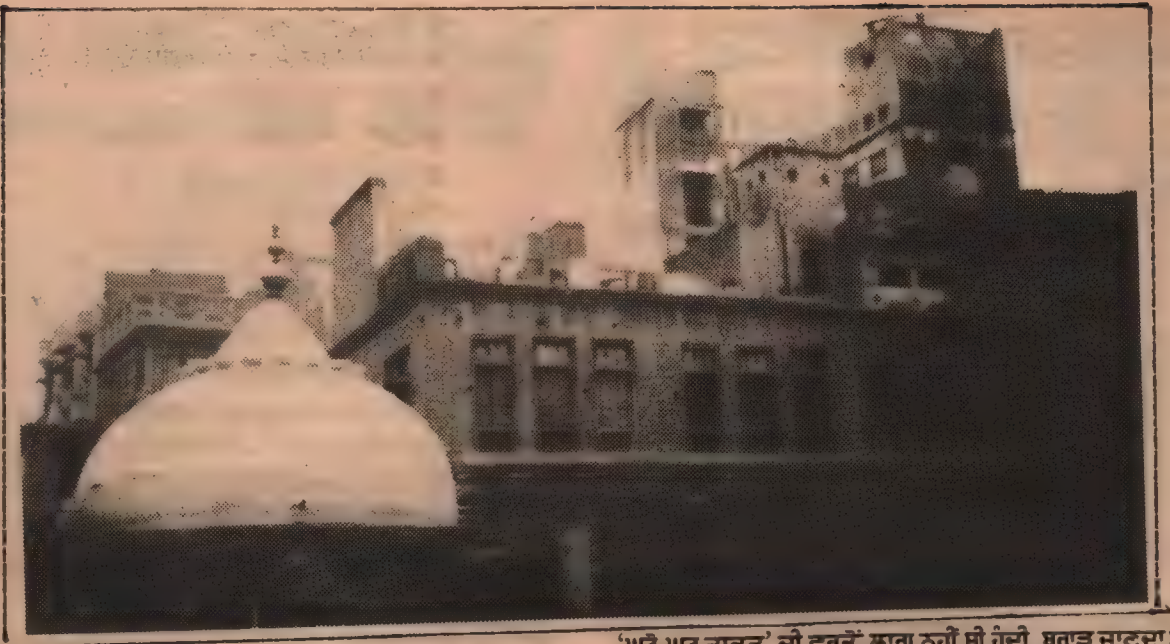
ਹੇਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੇ ਟੈਂਪਲ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਉਪਰ ਉਡਾਣ ਲਾ ਕੇ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੂਰਬੀਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਬੀੜਨ ਲਈ ਵਰਾਡੇ ਦੇ ਮਹਿਰਾਬ ਵਿਚ ਇੰਨਾਂ ਚਿਣ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਨੋਪੀਆਂ, ਸਨ-ਸ਼ੈਡਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਧਾਅ ਉਪਰ ਤਿੰਨ ਪਾਸੇ ਰੋਤ ਦੇ ਬੋਰੇ ਧਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਟਰੇਨਿੰਗ ਮਿਲ ਚੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ 'ਸੂਖਮ ਹਥਿਆਰ' ਦੀ ਅੱਤ ਸੁਚੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਵੇਰਵਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਡਾਢੀ ਲੋੜ ਸੀ — ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਹਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਨਿਰੋਲ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਹੁਤ ਆਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਧਾਰਮਕ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਦਿਲ-ਢਾਢੂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ

* ਭੀ ਭੀ ਸੀ ਦਾ ਮਾਰਕ ਟੂਨੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸੀ।

* ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ, ਜਿਹੜਾ ਹਥਿਆਰ ਸਾਹਿਬ ਜੇਠਾ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, 'ਦੂਜੀਆਂ ਲਿਖਾਰਤਾਂ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਘਟੇ-ਘਟ ਤਾਕਤ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, 'ਘਟੇ-ਘਟ ਤਾਕਤ' ਵਰਤਣ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਸਿਰਫ 'ਹਥਿਆਰ ਸਾਹਿਬ' ਉੱਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ** ਭਾਵੇਂ ਜ਼ਬਾਨੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀ, ਲਿਖਤੀ ਹਿਦਾਇਤਾਂ, ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਅੱਠ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ, 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੀਆਂ।

'ਘਟੇ-ਘਟ ਤਾਕਤ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ, ਬਰਾੜ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕਾਬੂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਣਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਛੇ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ

ਆਪ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਹ ਕੰਮ ਉਹਦੇ ਲਈ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਉਹ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਗਿਆ; ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ — ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ — ਕਿ ਉਹ ਸੱਚੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੀ ਖੜੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਏਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਰਾੜ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' — ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਫੌਜ ਸਭਨਾਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਦੀ ਹੈ — ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹਨ। 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਾਤਰੂਮੀ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਕੇ ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ, ਅਖੰਡਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਤੁਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਕ ਵੀ ਹੱਥ ਉਚਾ ਨਾ ਉਠਿਆ* ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਾ-ਖੁਸ਼ ਸੀ — ਉਹਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਸਰਵੇਖਣ ਲਈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਜਨ-ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਨ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ — ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਇਹਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਇਕ ਵੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੰਦਖਲਾਸੀ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਹਮਦਰਦ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨੈਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਨੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲ ਮਿਤਰਤਾਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਰਾਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਪੱਖੀ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਰੱਖਿਆ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ, ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਨਕਦੀ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਗਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨਵੰਬਰ, 1983, ਵਿਚ ਕਰਾਚੀ ਸਾਂ, ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਇਲਪੁਰ, ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਵਿਚ ਕੈਂਪ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੀ ਮਿਲਭਗਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਯੂਜਾਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰੰਭਕ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਥਿਆਰੇ ਗਏ ਇਲਾਕੇ ਉੱਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਕਿਉਂਚਿਤ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਦੀਆਂ 7 ਤੇ 15 ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਥਾਂ-ਸਿਰ ਟਿਕਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਈਤਕੜੀ ਪੈਰਾ-ਮਿਲਟਰੀ ਫੌਜ ਵੀ ਪਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ, ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਅਨੁਆਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ 'ਹਮਲਾ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁੜੇਗਾ।

ਇਸ ਕਾਰ ਕੇ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿਚ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਰਮੀ ਹੈਡ-ਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਉਤਾਰੇ ਕੀਤੇ, ਵਖ ਵਖ ਸ਼ੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਦੀ ਮੂਲ ਸਟਰੇਟੇਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਹੈਡਕੁਆਰਟਰ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ; ਮੁਖ ਗੰਨ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਇਥੇ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹਦੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਭਨਾਂ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਤਕੜੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁਖ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੰਜਲਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਨ। ਤੇ ਸਭੇ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ (ਮੋਰਚੇ) ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਸ਼ਦਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ-ਸਿਲਸਿਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੌਜ ਦਾ ਸੰਪਰਕ-ਬਿੰਦੂ (ਕਾਂਟੈਕਟ ਪੁਆਇੰਟ) ਡਿਪਟੀ ਰਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਕੇ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ

* ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਬਰਾੜ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ 7 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦੱਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋ ਆਇਆ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਇਕ ਖੋਜਕਾਰ ਆਦਮੀ, ਅਰੁਨ ਸਿੰਘ, ਉਹਦਾ ਸਹਾਇਕ ਸੀ; ਉਹਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਪੂਰਥਲਾ ਖਾਨਦਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਚਾਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਓੜੀਸਾ, ਬਿਹਾਰ, ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਇਕ।

ਸੈਨਾ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕਮਾਂਡਰ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਲੂਮ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਾਰਾਂ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ — ਉਸ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਚੜ੍ਹੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ — ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸੀ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ 30 ਮਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਉਹਨੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਫਾਕੂਲੇ ਬਾਰੇ ਪੌਣੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਾ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਬੋਹਰ ਦਾ ਨਗਰ ਮਿਲਣਾ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਕਸ਼ੇ ਵੀ ਲਿਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਵੰਡ ਵਿਖਾ ਸਕੇ। ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਫਾਕੂਲੇ ਨੇ ਉਤੇਜਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਸੈਂਟਰਲ ਗੋਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਕਾਫੀ ਚੁਆਨ ਮਰੇ ਤੇ ਫਟੜ ਹੋਏ ਸਨ।

ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਗੋੜ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਤਰ ਕੰਟਰੋਲਡ ਸੀ; ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਆਪਦਾ ਐਮ੍ਰਿਨਿਸ਼ਨ ਬਚਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਪਿਛੋਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਟੋਹ ਤੋਂ ਇਹਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ, ਦੋ ਬੁਰਜਾਂ (ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਬੁਰਜ਼) ਤੇ ਕੁਝ ਮਕਾਨਾਂ ਉਪਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਹਨ। ਇਹਦੀ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਕੋਲ ਰਫ਼ਲਾਂ, ਸਟੇਨਗੰਨਾਂ, ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਕਾਰਬਾਈਨਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸੀ।

ਫਾਇਰਿੰਗ ਰੁਕੀ, ਤਾਂ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੁ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਨ ਲਈ ਪਰੋਹੇ ਕਿਉਂਜੋ ਫੌਜ ਨੇ ਹੁਣ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਹਨੂੰ 'ਬੁਜ਼ਦਿਲ' ਤੇ 'ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਏਜੰਟ' ਆਖਿਆ।

ਟੋਹੜਾ ਵਾਪਸ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਉਹ ਪਛਤਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ, ਦਸੰਬਰ 1983 ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆਖਿਆ

ਦੋਸੀ ਕੌਣ ਹਨ?

(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹੋਏ ਦੋਰੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਸਰ ਬਾਰੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਰਾਈਟਸ (ਪੀ. ਯੂ. ਡੀ. ਆਰ.) ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਐਲ.) ਸਾਂਝੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ ਉਸਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਣਜੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਨੂੰ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰਦ ਹਿਤੋਸ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਰੀਪੋਰਟ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲੜੀਵਾਰ ਛਪੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਭਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਟੀ ਹਾਂ — ਸੰਪਾਦਕ)

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ)

ਮੰਗਲਵਾਰ 6 ਨਵੰਬਰ, 1984

ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ

ਕੁਲ 2517 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਲੀ ਅਜੇਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾ ਦਸ ਸਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹਰੇਕ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ "ਖੋਡਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ" ਕਿ ਲੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਟਾਫ ਰਿਪੋਰਟਰ

ਸਟੇਟਸਮੈਨ-7 ਨਵੰਬਰ, 1984

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਕਿਸ਼ਨ ਵਲੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਮਾਤਰ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਰਬਾਦ ਜਾਂ ਢੱਠੇ ਹੋਏ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਮੁੜ ਵਸਾਈਆਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਢਾਂਚੇ ਖੜੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਤਾਂ ਬਣਾ ਹੀ ਦੇਵੇਗੀ।

ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ

7 ਨਵੰਬਰ, 1984

ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖੀ ਮੋਬਰ ਆ ਘੁਮਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੱਲਾ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ, "ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪੁੱਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਸਟਾਫ ਰਿਪੋਰਟਰ

ਸਟੇਟਸਮੈਨ - 7 ਨਵੰਬਰ, 1984

ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਤਿਲਕ ਨਗਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਤਮ ਨਗਰ ਲੰਗਲੋਈ ਵਿਚ, ਨਜ਼ਰਗੜ੍ਹ, ਗੋਵਿੰਦਪੁਰੀ ਅਤੇ ਮੰਗਲਪੁਰੀ ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਨਾਹ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਦਮ ਆਮਦ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕੈਂਪਾਂ ਵਾਂਗ ਸਫਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ।

ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ

8 ਨਵੰਬਰ, 1984

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 12 ਤੇ)

5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਸਾਢੇ ਦਸ ਵਜੇ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਟੋਲੀਆਂ ਮੁਖ ਪਰਵੇਸ਼-ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨਕੁਨ ਹੋਰਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪੰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਮਘੀਰਿਆਂ ਬਾਣੀ ਭਿਆਨਕ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹੋਈ। ਇਹ ਨਿਰਾ ਕਤਲਾਮ ਸੀ, 90 ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਧਿਕ ਬਹੁਤੇ ਮਰ ਗਏ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਕਈ ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨੇ ਫਲਟੀ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ।

ਦਿਆਲ ਨੇ, ਜਿਹੜਾ ਕਮਾਂਡੋ ਵੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਹਵਤੇ ਪਿਛੋਂ ਦਸਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ 21 ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਉਹਦੇ ਦਵਤਰ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ। 'ਮੇਰੇ ਕਈ ਚੁਆਨ ਅਜੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਗੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਪੰਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ), ਸਾਡੀ ਇੰਟੇਲੀਜੈਂਸ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਹੋ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ।

ਕਮਾਂਡੋਆਂ ਨੇ ਮਸ਼ੂਰੀ ਦੇ ਲਾਗੇ ਚਕਰਾਤਾ ਵਿਖੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਉਤੇ ਚਾਟਚਕ ਧਾਵੇ ਦੀ ਮਸ਼ਕ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੰਦਿਆਂ ਦਾ ਇਲਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਉਂਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋ ਹੋਰ ਕਾਲਮ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। 26 ਮਦਰਾਸ ਦਾ ਕਾਲਮ ਇਕ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੇ ਇਹਦੀ ਛੱਤ ਉਤੇ ਮੋਰਚਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। 9 ਗੜ੍ਹਵਾਲ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਅਤੇ 15 ਕੁਮਾਉਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਲਮ ਲਾਬਿਰੇਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਸਿਰੇ ਵਾਲੇ ਰਾਹੋਂ ਜਿਥੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੇ ਮਸ਼ੀਨਗੰਨਾਂ ਬੀੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ।

ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਹੁਣ ਰਣ-ਭੂਮੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ; ਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਜੀਸ਼ਨਲ ਲਾਭ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। (ਚਲਦਾ)

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹਦਾ ਚਿਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਫਾਕੂਲਾ ਵਿਚਾਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਰੇਲਗੱਡੀ, ਟਰਕਾਂ ਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਕਿ ਜਰਨੈਲ ਵੇਦਿਆ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ-ਜਨਰਲ ਸੁੰਦਰਜੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚੀਫ ਆਫ ਸਟਾਫ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ ਨਾਲ ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋ ਆਇਆ ਸੀ।

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖਬਰ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਫੌਜ ਨੂੰ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਵਿਰੁਧ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਤੇ ਸਧਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ...' ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੌਂਪ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਵਡੇਰੇ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਆਗਮੀ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਉਤੇ ਦਬਾਉ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤਾਂ ਜੁ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਉਣ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਟੈਂਪਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਲਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜੇ ਉਹਨੂੰ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਰੋਕ ਪਾ ਸਕਦਾ? ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ; ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਾਂਗ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਮਲੂਮ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਡਾ ਹੀ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਹੈ, ਕੀਤਾ ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਉਹਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਹਦੀ ਲਿਹਾਜ਼ਦਾਰੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਨੂੰ ਫੌਜ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਤਖਤੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਫੌਜ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੁਆਲੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਵੀ ਕੱਟ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੇ 9 ਵਜੇ ਰਾਤ ਤੋਂ ਅਨਿਸਚਿਤ ਕਾਲ ਲਈ ਕਰਫਿਊ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਉਤੇ ਪਰੀ-ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਟਰਿਬਿਊਨ ਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੈਸ (ਸਪੈਸ਼ਲ ਪਾਵਰਜ਼) ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰਡਰ ਸਰਵ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਰਫਿਊ ਕਾਰਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਵਿਖੇ ਛਤਾਲੀ ਦੂਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਘਿਰ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੇ ਪਨਾਹ ਲੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੇਵੱਸ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ, ਮਰਦਾਂ, ਤੀਵੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰ, ਸੰਦੇਹਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਅਨਿਸਚਿਤਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਗੁਛਾ-ਮੁਛਾ ਬੈਠਿਆਂ ਰਾਤ ਬਿਤਾਈ।

4 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਦੁਆਲੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਟੁੱਟੀ ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਨੇ 4.40 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਸ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਗੋਲੀ ਟੋਹਣ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੁ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦ ਕਿਥੇ ਕਿਥੇ ਡਟ ਗਏ

ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਲਿਜਾਣੇ ਨਾ ਰੋਕੇ। ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ; ਤੇ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਢਿੱਲ ਸੀ, ਕਿ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਆਪਣੀ ਵਾਗ਼, ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਪਵਿਤਰਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ।

ਬਾਹਰੇਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਪਿਛੋਂ ਚੁੱਪ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬੱਬਰ* ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰੀਆਂ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਵਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਲਗਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸਮਾਂ ਰੋਕਣ।

5 ਜੂਨ ਨੂੰ 4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ, ਪਬਲਿਕ ਐਡਰੇਸ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਮੈਗਾਫੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ ਕਾਂਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ, ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਆਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ। ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਸੁਟਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। 126 ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਨ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸ ਡਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਕਿ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ।

ਕਈਆਂ ਨੇ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਕੋਲ ਪਨਾਹ ਲਈ, ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਘੁਸੇ, ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਜਾ ਪਨਾਹ ਲਈ ਜਿਥੇ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫੋਰ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਥਲਵੀਂ ਮੰਜਲ ਉਤੇ ਟੋਹੜੇ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਬੁਰਜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਉਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਸਨ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਬਾਰੇ ਆਗਮੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸੁਣ ਨਾ ਸਕੇ।

ਠੀਕ 7 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮੀਂ ਫੌਜ ਨੇ ਮੁੜ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਤੇ ਬੁਰਜ ਪਹਿਲੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਮਾਊਟੇਨ ਗੰਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮਾਊਟੇਨ ਗੰਨਾਂ ਉਖਾੜ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉਤੇ ਪੁਚਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਉਥੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਮੁੜ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜੋ ਸੈਂਟਰਲ ਗੋਜ਼ਰਵ ਪੁਲਸ ਫੋਰਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬੁਰਜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਉਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦ ਕਿਵੇਂ ਉਥੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁਤਲਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗੇ ਸਨ।

ਇਹਨਾਂ ਅਨੁਕੂਲ-ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ ਫੌਜ ਨੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪੰਦਾਂ ਨੇ ਬੁਰਜਾਂ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਟੈਂਕ ਵਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀੜੀਆਂ ਦੇ ਰੋਸ਼ਨਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਥੀਂ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

* ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1978 ਵਿਚ ਹੋਈ, ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਸਥਾ, ਅਖੰਡ ਕੌਰਿਤਨੀ ਜਥਾ, ਦੀ ਹੀ ਸ਼ਾਖ ਸੀ। ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਇਕ ਬਰਾਂਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੇ ਕਲਚਰਲ ਗੁਆਂਢੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਉਹਦਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ, ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਜ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੀ 'ਭੂਧਰ' ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਣਗੇ।

(ਪੰਨਾ 11 ਦੀ ਬਾਕੀ) **ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ**
ਅੰਤਿਕਾ - 4

ਬਚ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

1. ਸਿਆਸਤਦਾਨ

ਹੇਠ ਦਿਤੀ ਸੂਚੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :

1. ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ. ਭਗਤ : ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ (ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ) - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਦਗਾ ਬਾਟੇ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਵਾਹ ਲਾਇਆ।
2. ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ : ਮੈਂਬਰ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਹਲਕਾ ਨੰ: 58) ਜੋ ਕਿ ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ. ਭਗਤ ਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਬਰਪੁਰ, ਛੱਜੂਪੁਰ, ਮੱਜਪੁਰ ਅਤੇ ਗੋਂਡਾ ਆਦਿ ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮਨਾ ਪਾਰ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਲੁੱਟਮਾਰ, ਸਾੜਫੂਕ ਅਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ।
3. ਸੱਜਨ ਕੁਮਾਰ : ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਐਮ. ਪੀ. ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਾਤਲਾਂ ਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਬੋਤਲ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦਿੱਤੀ।
4. ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ : ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਨੇਤਾ ਤੇ ਮਹਾਂਨਗਰ ਕੌਂਸਲਰ, ਨੇ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭੀੜ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ ਦਿੱਤੀ। ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਭੀੜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਅੰਬੇਸ਼ਨ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਦੋਹਰੇ ਹੋਰੇ ਸਨ ਇਹ ਕਾਰ ਆਜ਼ਾਦਪੁਰ ਨੇੜੇ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਚਾਰ ਵਾਰ ਦੇਖੀ ਗਈ।
5. ਧਰਮ ਦਾਸ ਸ਼ਾਸਤਰੀ : ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਐਮ. ਪੀ. ਜਿਸਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਕਰੋਲ ਬਾਗ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੁਟੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।
6. ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ : ਸਦਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਐਮ. ਪੀ. ਜੋ 4 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 5 ਵਜੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਦੌਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜ ਦੌੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਸ. ਸੀ. ਟੰਡਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਾ ਵੱਸਿਆ ਜਿਥੇ ਕਿ ਪਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਨਾਮਾਨਿਗਰ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲੀਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ "ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਛੱਡਕੇ ਰਲੀਵ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਰੋੜੇ ਅਟਕਾ ਰਹੇ ਹੋ।"
7. ਮਹਿੰਦਰ : ਦਿੱਲੀ ਮਹਾਂਨਗਰ ਕੌਂਸਲਰ, ਜਿਸ ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਰਮਦਾਸ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਗਰ ਵਿਚ ਵੋਟਰ ਲਿਸਟਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
8. ਮੰਗਤ ਰਾਮ : ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਹਲਕਾ ਨੰ: 32 ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਧਰਮਦਾਸ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਗਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਛਾਣਣ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਵਿਟਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
9. ਡਾ: ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ : ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਲਿਆਣਪੁਰੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਕਲਿਆਣਪੁਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਫੌਰਨ ਬਾਅਦ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਉਠੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਲੁੱਟਮਾਰ, ਕਤਲ, ਸਾੜਫੂਕ, ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
10. ਸੁਖਨ ਲਾਲ ਸੂਦ : ਮਹਾਂਨਗਰ ਕੌਂਸਲਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲੁਟਮਾਰ, ਕਤਲ, ਸਾੜਫੂਕ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਟਰੋਲ ਦੀਆਂ ਕੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦ ਇਹ ਸ਼ਕਰਪੁਰ ਰਲੀਵ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੰਡਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਰਵਿਊਜ਼ੀ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਤੇ ਧੱਕੇ ਮਾਰਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।
11. ਜਗਦੀਸ਼ ਟੈਕਸ : ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੁਨੀਰਕਾ (ਹਲਕਾ ਨੰ: 14) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿ ਆਰ. ਕੇ. ਪੁਰਮ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਚ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
12. ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ : ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੰਗੋਲਪੁਰੀ (ਹਲਕਾ ਨੰ: 37)

ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਡੀਫੈਂਸ ਫੰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਵੇਂ ਪਵੇਗੀ?

*ਚਰਨਪਾਲ ਗਿਲ ਪਰਧਾਨ

ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ੇਕਸ਼ਨ 15 ਥੱਲੇ ਜੋ ਹੱਕ ਮਿਲੇ ਹਨ ਉਹ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਤਕਰੇ ਭਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਪਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਉਹ ਭੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਹਮ ਏਗੀਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਮ ਏਗੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਸਾਨੂੰ ਕੋਰਟ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੁਲਸ ਵਿਚ ਤੇ ਵਾਇਰ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਟੈਪੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਗ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਯੋਗ ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਪੱਗ ਦਾਤੀ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਵੇ ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਮਹਿਕਮੇਂ ਸਿਰਫ ਪੱਗ ਕਰਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਪਰ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਟੈਸਟ ਕੇਸ ਬੰਨਦਾ ਹੈ।

ਟੀਚਰਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਧੂਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਸਮਾਨੀ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਆਮੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਭੀ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਘੋਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਭੀ ਕਰੇਗੀ। ਇਕ ਕੋਰਟ ਕੇਸ ਤੇ 25 ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਣਗੇ ਅਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਅਸੀਂ ਪੱਗ ਦਾ ਕਰਨਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੜਾ ਠੋਸ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਬਰਾਇਨ ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਚਿਠੀ ਅਸੀਂ ਲਿਖ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਭੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਗੇ ਆਵੇ ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਚੁਕਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਘਰੇ ਘਰੇ ਜਾਕੇ ਪੈਸੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਤਾਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਧਰਮ ਤੇ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਇਥੋਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਧਰਮ ਰੰਗ ਸਭਿਆਚਾਰ ਐਥਨਿਕ ਤੇ ਕੌਮੀਅਤ ਵਾਰੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਖੁਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭੀ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਭੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੇ ਪਰ ਲੋਕ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਰਹਿਣਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਇਥੇ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਭਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਉਹ ਭੀ ਹਨ ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੰਗੋਲਪੁਰੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੁੱਟਮਾਰ, ਸਾੜਫੂਕ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

13. ਬਲਵੰਤ ਖੱਬਰ : ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਲਮ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਭੀੜ ਨੂੰ ਲੁੱਟਮਾਰ ਅਤੇ ਸਾੜਫੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

14. ਵੈਜ ਮੁਹੰਮਦ : ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਕਰਪੁਰ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਰਵਿਊਜ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗੋਲਪੁਰੀ ਵਿਚ ਲੁੱਟਮਾਰ, ਸਾੜਫੂਕ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੈ।

15. ਰਤਨ : ਦਿੱਲੀ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਪਾਲਮ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

16. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ : ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੀ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਮੁਨੀਰਕਾ) ਵਿਚ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਬੱਸ ਭਰਕੇ ਲਿਆਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਲੁੱਟਮਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। (ਚਲਦਾ)

ਇਸ ਵਾਰੇ ਕੁਝ ਮਾਂਝਾ ਫੰਡ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਕਈ ਵਾਇਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਜਦ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੱਟ ਸਹਾਇਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਦੇ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਡਾਲਰ ਸਾਲ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਫੰਡ ਵਿਚ ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਲੋਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਰੇ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਹ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਲੋਕ ਸਿੱਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਟ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭਾਵੇਂ ਹਿਮਤ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਜਾਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਅੱਜ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਇਸ ਡੀਫੈਂਸ ਫੰਡ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸੰਮਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲੋ।

ਐ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੇਰੇ, ਦੱਸ ਤੇਨੂੰ ਕੀ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ,
ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਤੇਰੇ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੇ, ਇਹ ਖੰਜਰ ਆਣ ਫੁੱਧਿਆ ਹੈ?

Woods Auto Body

530 Victoria St. NEW WESTMINSTER, B.C.

Collision Repairs & Painting
14 Year's experienced persons

We Serve :

■ Free Estimates ■ I.C.B.C. Claims ■ Rust Repairs

■ Glass installations

All work is guaranteed

Come and see

more information : Call

Gurdip [Gordy] Mutti

Ph. Bus. 521-6730

Res. 521-2184

ਡਾਕਟਰ ਪਰਾਨ ਵਾਸਿਸ਼ਟ (Dentist)

ਅਤੇ

ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਸ਼ੀ ਵਾਸਿਸ਼ਟ (M.D.)

ਮੈਡੀਕਲ - ਡੈਂਟਲ ਸੈਂਟਰ

6423 Main St.

Vancouver, B.C. 321-5533

8657-120th St. (Scott Rd.)

N. DELTA

590-2323

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

(ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਡੀਭੇਵਿਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਨਿਬੇਦਾਵਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

Off. 324-6727
Res. 324-4160

DO YOU NEED PLUMBING OR
ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR:
NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO

CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING &
ELECTRICAL
SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)

872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ:

ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ

—ਜਗਜੀਤ ਬਰਾੜ

ਅਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਨਵੇਂ ਸਾਂ। ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ, ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਮੀਲ ਦੂਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਗਿਆ ਅਜੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ, ਬਰਫ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਦੋ ਦਿਨ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਤਾਈਂ ਨੌਂ ਇੰਚ ਪੈ ਗਈ। ਫੇਰ ਦੋ ਦਿਨ ਧੁਪ ਨਿਕਲੀ ਰਹੀ ਪਰ ਠੰਢ ਬਹੁਤ ਸੀ, ਧਰਤੀ, ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਚੁੱਪਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਫ ਉੱਜ ਦੀ ਉੱਜ ਪਈ ਰਹੀ। ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਂ ਸੂਰਜ ਏਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਆਪਣੇ ਬੂਹੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਸਾਡੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਮਨੋਜਰ ਸੋਫੀਆ ਮਿਲ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਵੇਦ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕੋਨੇ ਦੀ ਇਕ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਰਾਏਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਰਾਇਆ ਲੈਣਾ, ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ਿਫਾਲ ਰੱਖਣੀ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਸਮੇਂ ਕਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇਕ ਗਲਤੀ ਪੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੇ ਘਰੀਂ ਵੰਡਣ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਜੇ ਮੈਂ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਲੈਂਦਾ ਜਾਵਾਂ।” ਕਾਰ ਦੀ ਤਾਕੀ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੱਤਰ ਵੰਡਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਗਰਮ ਸਾਹ ਮੇਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਦੀ ਲੰਘ ਕੇ ਬਾਹਰ ਦੀ ਠੰਢ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਗਿਆ ਉਸ ਪੁਛਿਆ, “ਮੌਸਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ?”

“ਤੂੰ ਜਾਣਦੀ ਏਂ ਅਜੇ ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਹੋਰ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹਾਂ। ਇਕੱਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੌਸਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਲਾ?”

“ਤੂੰ ਬਹਾਦਰ ਏਂ, ਇਕੱਲਾ ਰਹੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ!”

“ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਤੂੰ ਬਹਾਦਰ ਕਹੋਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਇੱਛਾ।”

“ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਬੂਹਾ ਫੇਰ ਆ ਖੜਕਾਵਾਂ।” ਸਾਹਮਣੇ ਘਰ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਟੁਰਦਿਆਂ ਉਸ ਕਿਹਾ।

“ਜੀ ਸਦਕੇ! ਤੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਤਾਂ ਘਰ ਹੈ।”

“ਅੱਛਾ!” ਪਰਤ ਕੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਨ - ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੀ। ਫੇਰ ਉਹ ਦੂਜੇ ਘਰੀਂ ਪੱਤਰ ਵੰਡਣ ਟੁਰ ਗਈ। ਮੈਂ ਘਰ ਚਲਾ ਆਇਆ। ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੋ ਕਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਪੇਂਡੀਆਂ ਅਤੇ ਛੁੱਟ ਪਾਥ ਉੱਤੇ ਬਰਫ ਹਟਾ ਕੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਭਾਕੀਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਡਾਕ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਕ ਤਾਂ ਬਰਫ 'ਤੇ ਟੁਰ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਤਿਲਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪੈਣ ਦਾ ਡਰ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਰਫ ਪਾਸੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਬਲੇਚਰ ਮੈਨੇਜਰ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਖਾਧੀ ਤੇ ਕੋਈ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਪਿਛੋਂ ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਘਰ ਬੇਲਚਾ ਲੈਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾ ਕਰਾਏਦਾਰ ਸਾਂ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਲਚਾ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸਾਂ।

“ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਨੀਰੂ ਦੀ ਚਿੰਨੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਡਾਕੀਆ ਮੇਰੀਆਂ ਪੇਂਡੀਆਂ 'ਤੇ ਬਰਫ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪਰਤ ਜਾਵੇ।” ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੇਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

“ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲੀ ਹੈ ਨੀਰੂ! ਕਈ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਨੇ ਮੇਰੀ ਚਿੰਨੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਉਡੀਕੀ।”

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਪਛਤਾਵਾ ਉਤਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰ ਤਾਈਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਦੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਤੂੰ ਅਜੇ ਏਨੀ ਖੁਸ਼ਮੂਰਤ ਤੇ ਜਵਾਨ ਏਂ ਸੋਫੀਆ!”

“ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਕੌੜੀ ਸਚਾਈ ਹੈ” ਉਸ ਤੁਰੰਤ ਕਿਹਾ।

.... ਤੇ ਫੇਰ ਮੈਂ ਬੇਲਚਾ ਲੈ ਕੇ ਚਲਾ ਆਇਆ। ਬਰਫ ਪਾਸੇ ਹਟਾਉਂਦਾ ਮੈਂ ਕੋਈ ਚੁਸਤ ਗੱਲ ਸੋਚਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਗੱਲ, ਜੋ ਬੇਲਚਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਗਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪੇਂਡੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਫ ਪਾਸੇ ਹਟਾਉਣੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਮੈਥੋਂ ਬੇਲਚਾ ਮੰਗ ਲਿਆ।

ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਨੀਰੂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਮੌਸਮ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਾਗ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬਰਫ ਖੁਰ ਗਈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਫੇਰ ਘਰ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਭੁੱਝ ਗਿਆ। ਲਗ ਪਗ ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਗਏ ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਮੁੜ ਕੇ ਫਿਰ ਆ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੋਫੀਆ ਉੱਜ ਤਾਂ

ਕਈ ਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਈ, ਮਿਲੀ ਵੀ, ਪਰ ਕੋਈ ਅਜੇਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜੋ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਬਾਗ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਦਫਤਰੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਛਤਰੀ ਓਥੇ ਹੀ ਭੁੱਲ ਆਇਆ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਦਫਤਰ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬਾਗ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉੱਜ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੇਨਕੋਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਬਰਸਾਤੀ ਟੋਪੀ ਵੀ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਏਨੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬਾਗ਼ ਵਿਚ ਪੈਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੈਂਟ ਅਵੱਥ ਭਿਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਘਰ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਦਿਤੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਵਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਛਤਰੀ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬੂਹੇ ਤਾਈਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਛਤਰੀ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਸੱਚਾ ਸੀ। ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਅਜੇਹੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿਣਾ।”

“ਕੀ ਡਾਨ (ਉਸਦਾ ਖਾਵੇਦ) ਏਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ?” ਮੈਂ ਸੁਭਾਵਕ ਪੁਛਿਆ।

“ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਤਾਂ ਘਰੋਂ ਗਿਆਂ ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਮੈਥੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

“ਤੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ, “ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਇਹਸਾਸ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਰਤ ਆਵੇਗਾ।”

“ਮੈਂ ਵੀ ਇਸੇ ਉਮੀਦ ਸਹਾਰੇ ਏਥੇ ਬੈਠੀ ਹਾਂ।” ਉਸ ਉਦਾਸ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ।

ਘੜੀ ਵੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੋਫੀਆ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹੀ ਤੇ ਦਫਤਰ ਸਮੇਂ ਫਿਰ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਕਾਹਲੋਂ ਕਦਮੀਂ ਟੁਰਣ ਲੱਗਾ। ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਦਫਤਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪੈਦਲ ਕੇਵਲ ਸੱਤਾਂ ਮਿੰਟਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਸਦਾ ਟੁਰ ਕੇ ਹੀ ਦਫਤਰ ਜਾਂਦਾ ਸਾਂ। ਦਿਨ ਭਰ ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਬੇਲ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਲਟਕੇ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਮੀਂ ਘਰੇ ਪਰਤਣ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਛਤਰੀ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਆਇਆ। ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਘਰ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੀ ਦੋ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਉਸਦੀ ਛਤਰੀ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ।

ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਰ ਲੰਘ ਗਏ। ਬੁਧਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਸੋਫੀਆ ਮੈਨੂੰ ਸਥਾਨਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮਿਲ ਪਈ। ਉੱਜ ਤਾਂ ਨੀਰੂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਆਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਉਪਰਲੀ ਮੰਜਲ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਰਤਾ ਝਿਜਕਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁਛਿਆ, “ਕੀ ਇਸ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹਾਂ?” ਉਸਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਅਚੰਭਤ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਪੇਂਡੀਆਂ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਮਰਦ ਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਪੁਛਦਾ ਹੈ। ਉਹ ‘ਹਾਂ’ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਉਤਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਲਗਾਤਾਰ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਬਾਤ ਸਬੰਧੀ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਨੀਰੂ ਨੇ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸੋ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਖਿਆਂ ਮੰਗਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਉਸ ਕਿਹਾ, “ਤਾਂ ਕੀ ਏ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਟਿਕਟ-ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਮਿਲ ਪਵਾਂਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਓਪਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਇਸ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਤਾਂ ਸਕਾਂਗੀ ਨਾ।” ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਕਰਦਾ ਵੀ ਕਿਵੇਂ? ਉੱਜ ਮੈਂ ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਦੱਸਿਆ। ਹਾਂ ਗੱਲੀ ਗੱਲੀ ਇਕ ਦਿਨ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੋਫੀਆ ਦਾ ਖਾਵੇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਤੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਸੋਫੀਆ ਸਾਨੂੰ ਸਿਨਮਾ ਘਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਇਜ਼ ਅਚਾਨਕ (?) ਮਿਲ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਹੇਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਨੀਰੂ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਉਸ ਇਜ਼ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਮੁੰਡਾ ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਨੀਰੂ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਸੋਫੀਆ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠ ਗਈਆਂ। ਜਦ ਵੀ ਕਈ ਮੇਰੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਨੀਰੂ ਦੇ ਗਲ ਦੁਆਲੇ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਦਰਦ ਵਿਚ ਜਲ ਉਠਦੀ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਨ ਹੀ ਮਨ, ਮੈਂ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਦ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕੀਤੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਂਹ ਦਾ ਦਰਦ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਤੇ ਫੇਰ ਅਚਾਨਕ ਇਉਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰਾ ਜਿਸਮ ਲੋਹੇ ਦਾ ਦੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਟੋਟੇ ਜੁੜਕੇ ਬਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਚੁੰਬਕ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹਨਾਂ ਟੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਖਿੱਚ ਵਿਚ ਇਹ ਟੋਟੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪਰ ਏਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਇਹਸਾਸ ਦੇ ਪੰਜਾਂ ਕੁ ਮਿੰਟ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਫਿਲਮ ਮੁੱਕ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਸਿਨਮਾ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ, ਸੋਫੀਆ ਨੂੰ ਸੁਭਰਾਤ ਕਹੀ ਤੇ ਘਰ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਰਾਤ ਸੌਣ ਲੱਗਿਆਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਸੱਜਾ ਅੱਧ ਹੀ ਉਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤਾਈਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ ਸੀ

ਨੀਰੂ ਸਥਾਨਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਪਿਛੋਂ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਨੀਰੂ ਮੀਟਿੰਗ ਤੇ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ। ਮੈਂ ਫੋਨ ਚੁਕਿਆ ਤਾਂ ਸੋਫੀਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆਂ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ ਦਰਦ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ। ਸੋਫੀਆ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲਿਆਂ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਦੋ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲਿਆਂ ਕੇਵਲ ਫਿਲਮ ਹੀ ਤਾਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਦੋ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਖੱਬੇ ਅੱਧ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ‘ਹਾਂ’ ਆਪਣੇ ਆਪ ਫੋਨ ਤਾਈਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਤੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਰਾਤੀਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਨਮਾ ਘਰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।

ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ‘ਹੈਡ-ਆਫਿਸ’ ਦੇ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ‘ਐਂਟਰਟੇਨ’ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਿਨਮਾ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹੀ ਪਲਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸੋਫੀਆ ਵੀ ਆ ਗਈ। ਭੀੜ ਬਹੁਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਣ ਲੱਗੀ ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਹੀ ਕਿਹਾ। ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਜ ਸੱਖਣੀ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਵੇਖਦਿਆਂ ਉਸ ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ, ਘੁਟਿਆ ਵੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਤਾਈਂ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖਿਆ। ਪਰ ਜਦ ਵੀ ਮੇਰੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਨੀਰੂ ਆ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੱਖ ਬੰਦ ਕੇ ਕੁਰਸੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ, ਕੁਰਸੀ ਉੱਜ ਹੀ ਉੱਜ ਸੱਖਣੀ ਹੁੰਦੀ। ਫਿਲਮ ਮੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਪਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਘੁਟ ਕੇ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ। ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ‘ਦੀ ਐਂਡ’ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੋਂ ਉਠੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਜਿਸਮ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਟੋਟਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰੇਜ਼ ਆ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਵਾਈਨ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਵਲ ਵਾਈਨ ਦਾ ਇਕ ਜਾਮ ਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਦਿਆਂ ਕਿ ਠੀਕ ਹੀ ਉਸ ਕੇਵਲ ਵਾਈਨ ਦਾ ਜਾਮ ਹੀ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਟੁਰ ਗਏ। ਮੈਂ ਕਾਰ ਜਾਣ ਕੇ ਹੌਲੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸੋਫੀਆ ਮੈਥੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਕੁਝ ਮਕਾਨ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਮੈਨੂੰ ਕੋਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੋਢੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਆਪ ਉਹ ਕੋਟ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਮ ਪਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਜਾਮ ਤਰਕੇ ਮੇਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਗਲਾਸ ਟਟਕਾਏ ਤੇ ‘ਗੁੱਡ-ਲੱਕ’ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਇਕ ਘੁਟ ਭਰ ਲਈ। ਘੁਟ ਭਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਰਲੇ ਅਤੇ ਫਿੱਕੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਬਲਾਊਜ਼ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਉਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹ ਤੋੜ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਸਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜੇਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਸਨ ਕਿ ਬਲਾਊਜ਼ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕੰਥ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਨੇਰੀ ਸਮੇਂ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਛੱਲਾਂ ਕਹਿਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਵਾਈਨ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਕ ਘੁੱਟ ਹੋਰ ਭਰ ਕੇ ਗਲਾਸ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਗਲਾਸ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਘੁਟ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਮੱਥੇ ਭਿੜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਂਠ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੁੜ ਗਏ ਸਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਸੋਫੀਆ ਦੇ ਹੋਂਠ ਮੈਨੂੰ ਨੀਰੂ ਦੇ ਹੋਂਠਾਂ ਨਾਲੋਂ ਗਰਮ ਲੱਗੇ? ਨੀਰੂ? ਨੀਰੂ ਦਾ ਨਾਮ ਸੋਚਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਪਿਛੇ ਹਟਾ ਲਿਆ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਗਲਾਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਇਕੋ ਵਾਰੀ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਠਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੀ ਕੰਧ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ਮੂਰਤ ਹੈ ਇਹ ਪੇਟਿੰਗ?”

“ਜੇ ਤੇਨੂੰ ਪੇਟਿੰਗ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ ਤਾਂ ਆ ਤੇਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਪੇਟਿੰਗ ਵਖਾਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਸੌਣ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਹੈ।” ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਠਦਿਆਂ ਸੋਫੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਕਹਿ ਦਿਆਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੌਣ-ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈ ਗਈ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਫਿੱਕੇ ਨੀਲੇ ਬਲਾਊਜ਼ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਟਿੰਗ ਦੀ ਅਸਲੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਿਸਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਨ ਦੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੇ ਬਿਸਤਰ ਪੱਛਮ ਵੱਲੀ ਵੱਲ ਦੀ ਕੰਧ ਨਾਲੋਂ ਹਟਾ ਕਿ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਦੀ ਕੰਧ ਵੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 14 ਤੇ)

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਅਪ ਤੇ ਵੇਨਾਂ ਬੜੀ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਤੇ ਪਿੱਕ ਅਪ (ਨਵੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਖ਼ੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ

ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। GMC Chrysler ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

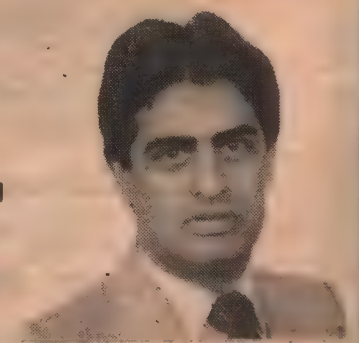
ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

Sukhjinder Bath (Sukhi)
Bus: 522-2821 Res: 594-7712

(ਪੰਨਾ 13 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬਿਸਤਰ ਦਾ 'ਕਵਰ' ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦਸਿਆ ਕਿ ਬਿਸਤਰ ਉਪਰਲੀ ਚਾਦਰ ਇਟਲੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਮਿਤਰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਇਹ ਚਾਦਰ ਉਸਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਚਾਦਰ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੈਂ ਚਾਦਰ ਦੀ ਹੀ ਸਿਫਤ ਕਰੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੇਰਾਨ ਜਿਹੇ ਉਸ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਪਰਤ ਕੇ ਪਿਛਲੀ ਕੰਧ ਉਤੇ ਲਟਕਦੀ ਪੇਟਿਗ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਪੇਟਿਗ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹਰ ਪਲ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣੇ ਉਹ ਇਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮੇ ਪੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ ਅਜੇ ਮੈਂ ਦੇ-ਚਿਤੀ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਵਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਖਸੂਸ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਫੇਰ ਦੁਹਰਾਵੇਗੀ, ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਰ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮੇ ਹੀ ਤਾਂ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਅਜੇਹਾ ਕੁਝ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤਾਈਂ ਪੇਟਿਗ ਵੇਖੀ ਗਿਆ ਸਾਂ।

ਫੇਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਵਾਪਸ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਖੜ੍ਹਿਆਂ ਖੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿਦੀ ਵਾਈਨ ਪੀ ਲਈ ਉਸ ਮੈਥੋਂ ਖਾਲੀ ਗਿਲਾਸ ਫੜਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਉਸਦੇ ਨੀਲੇ ਬਲਾਉਜ਼ ਵੱਲ ਗੜ੍ਹ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਹੇਰਾਨ ਸਾਂ ਸਾਗਰ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਰ ਹੁਣ ਕਿਥੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ?

ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਢੀਆ ਨੂੰ ਬੁਝਾਰਤ ਕਰੀ ਤੇ ਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ। ਨੀਰੂ ਅਜੇ ਬਿਸਤਰ ਵਿਚ ਪਈ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਜੀ ਕੀਤਾ ਉਸਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਚੁੰਮ ਲਵਾਂ। ਪਰ ਇੰਜ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਡਰ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਉਤੇ ਚਿਪਕੀ ਸੋਢੀਆ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾ ਵੇਖ ਲੈਣ !

ਕਈ ਦਿਨ ਮੈਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੋਢੀਆ ਦੇ ਬਿਸਤਰ ਦੀ ਚਾਦਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਰਾਨ ਜਿਹੀ ਕਿਉਂ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ? ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਰ ਠੰਢ ਕਿਉਂ ਉਤਰ ਆਈ ਸੀ ? ਇਹ ਸੋਚਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਾਮ ਬੇਚੈਨੀ ਕੰਬ ਉਠਦੀ।.....ਫੇਰ ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਸੋਢੀਆ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਉਸਦੇ ਘਰ ਮਹਿਮਾਨ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਕ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਨੀਰੂ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਉਤੇ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕਦਮ ਮੈਨੂੰ ਮੱਲੇ ਮੱਲੀ ਸੋਢੀਆ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਸੋਢੇ ਉਤੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪ ਨਾਲ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਰਤਾ ਭਰੀ ਹੇਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਨੇਡਰਸ਼ਾਹ (ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ) ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੇਖ ਰਹੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਰਤਾ ਕੁ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਸਲੋਂ ਨੇਡਰਸ਼ਾਹ ਦੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਜਾਪਣ।" ਜਦੋਂ ਉਤਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਔੜਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛਿੱਛਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਕੀ ਸੀ ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ! ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਘਰੀਂ, ਸੌ ਸੁੱਖੀ ਵਸਦੀਆਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜ਼ੋਰਧਿਰਾਣੇ ਆਪਣੇ ਹਰਮ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦਾ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਹੁਣੇ ਹੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵਾਈਨ ਦਾ ਜਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ, ਪਰ ਵਾਈਨ ਦਾ ਉਹ ਨਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਲਿਆ। ਵਿਚੋਂ ਵਿਚੋਂ ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੀ ਪੇਟਿਗ ਵੱਲ ਵੀ ਵੇਖ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਫੇਰ ਸੋਢੇ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਉਹੀ ਪੇਟਿਗ ਮੈਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸਾਂ। ਸੋਚਦਾ ਸਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਉਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੋਟ-ਕਮਰੇ ਵਾਲੀ ਪੇਟਿਗ — ਜੋ ਇਸ ਪੇਟਿਗ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ — ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਸੋਢੇ ਤੇ ਆ ਬੈਠਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਮਰਦ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਿਤੀ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਇਟਲੀ ਦੀ ਬਣੀ ਚਾਦਰ ਵਾਲੇ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਸੋਢੀਆ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਬੁਕਰਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ। ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ, ਇਟਲੀ ਦੀ ਚਾਦਰ ਵਾਲੇ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਮਰਦ ਸਹਿਮ ਗਿਆ। ਉਹ

ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, "ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਂ। ਵੇਖ ! ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਾਂਗੀ, ਅਸਲੋਂ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵੀ ਨਾ ਆਵੇਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤੀ ਉਸਦਾ ਫੋਨ ਵੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤਾਈਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਹੀ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਮੈਂ ਭਾਨ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ, ਰਸਮੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਫਤਰ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਤੋਹ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਨ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੁਝ ਟੁਟੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਮੀਂ ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹੋ ਹਾਲ ਨੀਰੂ ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਮੱਛੀ ਤਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਮੱਛੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਦਾ ਵਾਈਨ ਪੀਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਖਾਣ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਉਤੇ ਬੈਠਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਾਈਨ ਦੀ ਬੋਤਲ ਮੇਜ਼ ਉਤੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਵਾਈਨ ਤਾਂ ਇਟਲੀ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਲੇਬਲ ਤੋਂ ਇਟਲੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਚਿਲਾਇਆ, ਇਟਲੀ ਦੀ ਚਾਦਰ.....ਰ !.....ਤੇ ਫੇਰ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਵਾਈਨ ਦੀ ਘੁੰਟ ਭਰਦਾ ਉਹ ਚਾਦਰ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਵਿਛਦੀ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ।

ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਨੀਰੂ ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਨੌਂ ਵੱਜ ਗਏ। ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਬਿਸਕੁਟ ਬਣਾਉਣੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਠੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਬਿਜਲੀ ਦਾ 'ਓਵਨ' ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ 'ਮੈਨ-ਸਵਿਚ' ਦੀ "ਫਿਊਜ" ਸੜ ਗਈ। ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਮਾਚਸ ਲੱਭੀ, ਮੋਮਬੱਤੀ ਜਗਾਈ। ਘਰੇ ਵਾਧੂ ਫਿਊਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਕਹਿਕੇ 'ਕਿੰਗਜ਼ ਸਟਰੀਟ' ਵਾਲੀ 'ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੈਟ' ਤੋਂ ਫਿਊਜ਼ ਲੈ ਆਉਣ ਲਈ ਕਾਰ ਵਿਚ ਆ ਬੈਠਾ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਘਰ, ਕਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ, ਅਜੇਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਸੋਢੀਆ ਦੀਆਂ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗਿਆਰਾਂ ਵਾਕੂਰ ਮੱਘ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਕਾਰ ਉਸਦੀ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸਾਮ੍ਹਣਿਉਂ ਲੰਘੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇਕ ਮਰਦ ਬੋਲਿਆ, ਮੁਰਖ ! ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਨ ਪਰਤ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਟਲੀ ਦੀ ਬਣੀ ਚਾਦਰ ਵਾਲੇ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕੇਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਹੀ ਅੰਦਰ ਦਾ ਮਰਦ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਮੁਰਖ ਕਹੇ ਕਿੰਨੀ ਹਤਕ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਕਾਰ ਘੁੰਮਾ ਕੇ, ਪਿਛਲੀ ਸੜਕ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸੋਢੀਆ ਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਘੰਟੀ ਦਬਾਵਾਂ ਪਰ ਫੇਰ ਬੁਰੇ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੁਰੇ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ ਅਰਾਮ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬੈਠੀ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸੱਜੀ ਲੱਤ ਇਕ ਖਾਸ ਰਿਦਮ ਵਿਚ ਹਿੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਜੀ ਕੀਤਾ ਜੇ ਬੁਰੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਚਿਟਕਣੀ ਨਾ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਦੇਵਾਂ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸੱਚੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਚਿਟਕਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗੀ। ਮਲਕੜੇ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਬੋਚ ਬੋਚ ਕੇ ਪੈਰ ਧਰਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਝਕ ਕੇ ਉਠ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ। ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਚਿਲਾ ਉਠੀ, "ਨੇਡਰਸ਼ਾਹ ! ਨੇਡਰਸ਼ਾਹ !"

"ਕੀ ਗੱਲ ਦੇ ਹਨੀ ? ਇਕ ਮਿੰਟ.....ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਆਇਆ।" ਉਸਦੇ ਬਾਬਰੂਮ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਦੀ ਇਕ ਭਾਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਮੈਂ ਠੰਠਬਰ ਗਿਆ। ਪਰ ਫੇਰ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਕੀ ਗੱਲ ਦੇ ਸੋਢੀਆ ? ਤੇਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨਾ ਆ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਤਾਂ ਮੈਨ-ਫਿਊਜ਼ ਸੜ ਗਈ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਫਿਊਜ਼ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ?" ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਪਾਟੀਆਂ ਪਾਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ। ਹੇਰਾਨ ਸਾਂ ਇਟਲੀ ਦੀ ਬਣੀ ਚਾਦਰ ਵਾਲੇ ਬਿਸਤਰ ਉਤੇ ਲੰਮਾ ਪੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮਰਦ ਏਨੀ ਛੇਤੀ ਕਿਥੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ?

ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਵਰਜਿਆ,
ਵੇਖ ਲੈ ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ ਕਿ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ !

(ਪੰਨਾ 8 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਸ ਰੈਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮ. ਪੀ. ਮਿਸਟਰ ਜਿਮ ਐਂਡਰਸਨ, ਜੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇਸ ਅਮਨ ਇਛਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ "ਨੀਊਕਲੀਅਰ ਮੁਕਤ ਨੀਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ" ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਨੀਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੌਜੀ ਗੁਟ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਐਟਮੀ ਬੋਮੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਉਪਰ ਲੱਗਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਐਂਡਰਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੌਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਠਾਤ ਵੀ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਹੱਕੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ।"

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਥਿਆਰ ਮਨਾਹੀ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜਦੂਤ ਡਾਕਟਰ ਜਾਰਜ ਇਗਨੇਟਿਓ ਨੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਮਨ ਲਈ ਇਹ ਮਹਾਨ ਰੈਲੀ ਹੈ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਟਰੈਟੇਜਿਕ ਡੀਫੈਂਸ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਯਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਨੂੰ ਤੋਜ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਵਾਰ ਦੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਮਹਿਰੇ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚੋਂ ਇਕ ਦਮ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਅੰਤ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅਮਨ, ਅਮਨ, ਅਮਨ ਪੁਕਾਰਦੇ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਮਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਮਨ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਹ ਮਨੁਖਤਾ ਦੀ ਇਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਸੇਵਾ ਹੈ।

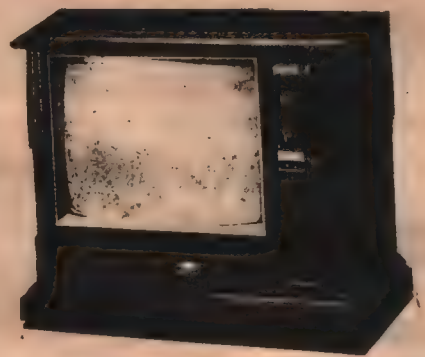
ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨਯੋਗ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਸਦੇ ਕਵੀਆਂ, ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਾਸ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਦੇ ਥੀਸਿਸ, "ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ" ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਦਾਸ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ (ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ) ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੀਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹਰ ਰਚਨਾ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ, ਨਾਟਕ, ਨਿਬੰਧ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੇਖ, ਪੰਜਾਬੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ, ਸਪਤਾਹਿਕ, ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗਸਾਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਛਪੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦਾਸ ਆਪ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਆਪ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਜੋ ਵੀ ਛਪੀ ਅਣਛਪੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੀਕ ਅਪੜਦੀ ਕਰੋਗੇ। ਜੇਕਰ ਪੁਸਤਕ ਗਸਾਲੇ ਆਦਿ ਦੀ ਕੀਮਤ ਛੋਟੀ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨੀ।

ਆਪ ਦਾ ਹਿਤੁ
ਰਫ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ
65-Classis Drive
Rexdale - Toronto
Ph. 416-741-7538
Ontario M9V 4Z4

TRANS CANADA T.V.

■ T.V. Repairs
■ Stereo Repairs
ਟੀ. ਵੀ. ਅਤੇ ਸਟੀਰੀਓ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼
ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ:
ਰੇਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:

ਕੁਲਜੀਤ ਤੂਰ
588-7525

10260 - 128th St., Surrey, B.C.

South Side Drugs

6647 Fraser Street
Vancouver, B.C.

321-4188

SIMILAC
CONC. MILK

\$35.99/case

cash price

Vicon Medic Pharmacy

6407 Main Street
Vancouver, B.C.

324-3177

Guaranteed Competitive Prescription
Prices Prompt Services
FREE delivery for Prescription in Vancouver,
Richmond & Burnaby

ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਦੀ ਘੱਟ
ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬਰਨਬੀ ਤੇ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਚ ਫਰੀ
ਡਿਲਿਵਰੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ
ਇਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਅਜਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ।

ਜੰਗ-ਬਾਜਾਂ ਦੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਅਮਰੀਕਣ ਮਿਸਾਈਲਾਂ

*ਸਤਵੰਤ

ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਉੱਪਰ ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਬਾਇਓ ਆਖਰੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮਾਰੂ ਬੱਦਲ ਫਾਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰੀਕਾ-ਭੇੜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਮਾਰੂ ਯੁਧਨੀਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਪਾਗਲਾਨਾ ਹੋਏ ਤੀਕ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ — ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਾਰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਸਿਧੁਲਨ ਕਰਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਜਖੀਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਜੁਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਝੂਧ, ਕਾਲ, ਘੋਰ ਗਰੀਬੀ, ਬਿਮਾਰੀ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਰਨ ਵਰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਥਾਹ ਪੈਸਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵਿਚ 30 ਬੈਂਚੇ ਚੰਗੀ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਖੁਣੇਂ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ 1040 ਕਰੋੜ ਰੁਪਇਆ ਹਰ ਮਿੰਟ ਜੰਗੀ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਬ-ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਯੋਧਾ ਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੇ ਹਨ। 6 ਅਗਸਤ 1945 ਨੂੰ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ (ਜਾਪਾਨ) ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ ਸੁਟਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬਚ ਗਏ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਘਾਟੇ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੀ ਤਬਾਹ-ਕੁਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਗਤ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਐਲਬਰਟ ਆਇਨਸਟਾਈਨ ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੰਬ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ-ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਤਿਆਨਕ ਪੜਾਅ ਤੇ ਆਣ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ — ਇਹ ਪੜਾਅ ਹੈ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦਾ ਯੁੱਗ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰੂਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਯੰਤਰ Tercom (Terrain Contour Matching) ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਚਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਤੇ 20 ਗਜ਼ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੋਗਜ਼ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਉਡਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘੱਟ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਉਡਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਰੇਡਾਰ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕਾਵਟ, ਰੇਡਾਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਚੋਕੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਪਾਸੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ, ਬਿਨ-ਚਾਲਕ, ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਛੋਟੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਜਹਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ 21 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ 2 ਫੁੱਟ ਘੇਰੇ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੀ ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 450 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਉੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ-ਜਹਾਜ਼, ਪਟਵੁੱਥੀ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਪੂਰਤੀ ਉਪਰੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਜਣ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਕਾਸੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਠੰਡਾ ਅਤੇ ਨਾਂ ਮਾਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਆਮ ਰੇਡਾਰ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਇਕ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 200-250 ਕਿਲੋ ਟਨ ਅਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਉੱਡਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸੀਮਤ ਹਵਾਈ ਰਸਤੇ ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਪਕ ਯੰਤਰ ਲੱਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨਰਸ਼ੀਅਲ ਗਾਈਡਿੰਗ ਸਿਸਟਮ (Inertial Guiding System) ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫਿੱਟ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ ਦੇ ਰਸਤੇ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਾੜ, ਸਮੁੰਦਰ, ਉਚਾਈ, ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਰੇਡਾਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੀਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ (Check Points) 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚਲਾ ਰੇਡਾਰ ਉਸ ਪੜਾਅ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਪ ਕੇ ਅਸਲੀ ਮਿਟਤੀ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਉਸ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਫਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਦੂਰੋਂ (Remote) ਹੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਯੰਤਰ Tercom (Terrain Contour Matching) ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਚਾਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਉੱਤੇ 20 ਗਜ਼ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੋਗਜ਼ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਉਡਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਘੱਟ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਉਡਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਰੇਡਾਰ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕਾਵਟ, ਰੇਡਾਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਚੋਕੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਪਾਸੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ:

ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ ਜਰਮਨੀ Y-1 "ਬਜ਼ ਬੰਬ" (Buzz Bomb) ਇਕ ਛੋਟੇ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੇ ਇੰਜਣ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲੇ ਬੰਬ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਿਨਾਸ਼ਕਤੀ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਿਲਟਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 1950 ਤੋਂ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਅਮਰੀਕਣ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਆਕਾਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ, ਨੁਕਸਦਾਰ ਅਤੇ ਤਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੋਟੀ ਜੇਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਰ ਰੂਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਲ ਜੰਗੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ।

ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਚ-ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੁਖਮਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪਕਿਆਈ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਲਗਾਤਾਰ

ਉਨਤੀ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਚੰਦਰੇ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੀ ਇਕ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪਰ ਠੋਸ ਆਕਾਰ, ਘੱਟ ਲਾਗਤ, ਸੁਖਮਤਾ ਅਤੇ ਬੇਇਤਹਾ ਮਾਰੂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਜੋਕੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਕੰਮ 1972 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਡੀਫੈਂਸ ਸੈਕਟਰੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਣ ਜਨ-ਸੈਨਾ (NAVY) ਨੂੰ ਰੂਸ ਅੰਦਰ ਮਾਰ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਛੋਟੀ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਚਲਤ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਖਮ ਅਤੇ ਦੂਰ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ (LONG RANGE) ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 1977 ਵਿਚ B-1 ਬੰਬਰ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਰੂਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ-ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਦਨੀਤੀ ਕਾਰਨ SLAT 1 ਸੰਧੀ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਧੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ ਜਾਂ ਬਹਿਸ-ਮੁਬਾਹਿਸਾਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਕੇਂਦਰਤ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਕੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਫੋਟ ਕਿੰਨੀ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ-ਬਾਮ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ।

ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਕਿੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਨ?

ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:—

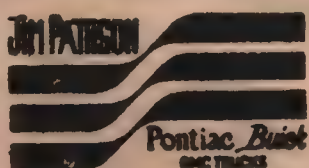
(ੳ) ਏਅਰ ਲਾਂਚਡ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲਜ਼ — Air Launched Cruise Missiles (ALCM) — ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਉਤਪਾਦਨ ਤਾਂ 1972 ਤੋਂ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ 1977 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਰਟਰ ਨੇ ਲੱਗ ਰੋਜ਼ ਏਅਰ ਲਾਂਚਡ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਇਕ ਫੌਰੀ ਕੈਮੀ ਕਾਰਜ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅਜੇਹੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ B-52 ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫਿੱਟ ਕਰਕੇ ਰੂਸੀਆ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। 1982 ਤੱਕ ਬੇਇੰਗ ਏਰੋਸਪੇਸ ਕੰਪਨੀ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਅੱਸਤਨ 40 ਅਜੇਹੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਹਰ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਮ ਗੈਰ-ਫੌਜੀ, ਮੁਸਾਫਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜੇਹੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਫਿੱਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। 1983 ਵਿਚ ਗੰਗਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਵਾਇਤੀ ALCM ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਸੁਖਮ, ਵੱਧ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਤਬਾਹ-ਕਰੂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਆਦੇਬ ਦੇ ਦਿਤੇ।

(ਅ) ਸਮੁੰਦਰ 'ਚੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ — Sea Launched Cruise Missiles (SLCM) — ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਜੰਗੀ ਬੇੜੇ, ਪਨਵੁੱਥੀਆਂ, ਮੱਛੀਆਂ ਵਜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਬੜੀਆਂ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 17 ਤੇ)

ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ ਕੀ ਹੈ ?

ਸਾਧਾਰਨ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਸਾਈਲ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਛੋਟੇ ਇੰਜਣ ਨਾਲ

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

1985 NEW PONTIAC LINE

Firefly, Sunburst, Acadian, T1000, Sunbird, Fiero, Firebird, Transam, Grand AM, Pontiac 6000, Bonneville & Parisienne

— BUICK LINE

Skyhawk - Skylark - Century — Regal Somerset — Regal — Lesabre — Electra Parkave.

— CADILLAC LINE

Cimmorow - Deville - Fleetwood - Eldorado - Seville

— GMC — Pick up Van — Jimmy Available 2+4 Wheel DR.

Special Special Interest Rate at Selected Models 9.9%

Intrest on up to April 30th 1985 on these models only

Sunbird - Skyhawk - GMC S.15 Pick up & Jimmy

All Kind Used Car - Truck & Vanc at reasonable Price

Parlad Gill

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

"WILD" BILL'S

WESTERN CANADA'S LARGEST FURNITURE DISCOUNT STORE PROUDLY PRESENTS

WITH
WILD
BILL'S
EXCLUSIVE
GUARANTEE!

SPRING SELL OUT!

EVERYTHING
IN THE
STORE!

SURREY'S LARGEST! OVER 20,000 SQ. FT. SHOWROOM!

Made to
Match
Your Pine
Waterbed

**SOLID PINE 4 PCE.
BEDROOM SUITE**

Unbeatable!
Exactly as
Shown!

ALL 4
PIECES

\$498

P.S.
I Really
Do Love
Seniors

**"CAPRI" 9 PCE.
DINING ROOM SUITE**

Beautiful!
Includes trestle table
(extends to 94"),
4 side and two
arm chairs, buffet
and hutch. EXACTLY
AS SHOWN.

\$1998

**"WILD" BILL'S
furniturePlace**

13251 - 72nd Avenue, Surrey, B.C.

Hours: Mon.-Fri. 10 am - 9 pm. Sat. 9 am - 6 pm.
Sunday 11:30 am - 5:30 pm

5 Blocks West
of King George Hwy.

590-1541

Valuable Coupon

16"
HIBACHI

\$15

WITH COUPON

Valuable Coupon

"WALKIE"
AM/FM
RADIO

\$7.00

WITH COUPON

ਫਿਲਮ ਦਰਸਾਵ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਬਾਰੇ ਫਿਲਮ ਬਣੇਗੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਮਿਨਹਾਸ ਖਾਨ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ-ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਰਖਿਆ ਹੈ "ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਰਕਾਰ"।

ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਘਟਨਾ ਪਾਕਿ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਘਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਐਸ. ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪਰੋਏਗਾ। ਪ੍ਰ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ, ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

"ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਰਕਾਰ" ਦੀ ਆਊਟਡੋਰ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਈਰਾਨ, ਈਰਾਕ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ "ਉਦਾਸੀਆਂ" ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਂਟਰਪਰਾਇਜ਼ਿਜ਼ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਭਰਪੂਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਰਲੱਭ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ ਪਚਾਸੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੀਤ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ

ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ "ਪੁੱਤਰ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ" ਦੇ ਆਖਰੀ ਤੇ ਟਾਈਟਲ ਸੌਂਗ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਊਂਡ ਸਟੂਡਿਓ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਹੋਈ। ਵਰਿੰਦਰ ਬਚਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਗੋਸ਼ ਗੋਗੀਲਾ ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਵਿੰਦਰ ਨੇ ਇਹ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਜਿਸਦੇ ਬੋਲ ਹਨ... "ਮੂੰਹ ਮੋੜੀਏ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਤਰ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ।" ਕੋ-ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਇੰਦਰ ਮੋਹਨ ਸੇਢੀ ਤੇ ਫਿਲਮ 'ਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸੋਦਾਗਰ ਬੇਗਮਪੁਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਬੰਬਈ 'ਚ ਮਦਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਹੇਠ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਇਆ ਹੈ ਅਨਵਰ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਨੇ।

ਸਲਮਾ ਆਗਾ — ਚਰਚਾ ਹੀ ਚਰਚਾ

ਸਲਮਾ ਜਦੋਂ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਚਰਚਾ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਛਿੜੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ "ਨਿਕਾਹ" ਬਣ ਰਹੀ ਸੀ ਉਦੋਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਐਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਰੁਮਾਂਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚੱਲੀ। ਫਿਰ ਗੱਲ ਬਣੀ ਕਿ ਉਹਨੇ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਐਕਟਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਹੋਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਉਰਫ ਰਾਣੀ (ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਲਾ ਗਿਓਂ, ਉਸ ਰੋਗ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾ)

ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ ਕਿ ਸਲਮਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਹੇ, ਨਹੀਂ, ਸਲਮਾ ਦੇ ਤਾਂ ਦੋ ਤਲਾਕ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਬੱਚੀ ਵੀ ਹੈ। ਫੇਰ, ਸਲਮਾ ਆਗਾ ਦੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਸ਼ਖਸ ਮਹਿਮੂਦ ਸਿਪਰਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ-ਪੀਘਾਂ ਝੂਟਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚਲ ਪਈ। ਸਿਪਰਾ ਤੇ ਸਲਮਾ ਦੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਾਉਣ ਤੇ ਫਿਰ ਤਲਾਕ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸੁਲਘ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਸੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਤਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਹੈ, ਸਲਮਾ ਹੀ ਜਾਣੇ। ਹੁਣ ਨਵੀਨਤਮ ਚਰਚਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਲਮਾ ਆਗਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ: ਮਹਿਕ, ਤੁਮ ਔਰ ਹਮ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਰ ਲਵੇਗੀ।

ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਪੂਰਬ ਫਿਲਮਜ਼ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ "ਮਸਲਾ ਰੋਟੀ ਦਾ"

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਮਰਜੀਤ 'ਚਾਹਲ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮਈ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਲਾ ਨਾਲ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਲਿਖੋ:—

PURAB FILMS

9137 - King George HWY.

SURREY — B.C.

Ph. 584-9309 after 6. p.m. ਜਾਂ 324-4381

ਦੁੱਖ-ਛੱਲਾ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਗੱਡੀ ਫੜਕੇ ਬੰਬਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁਜਾ। ਉਥੋਂ ਟੈਕਸੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧਾ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਬੰਗਲੇ ਜਾ ਧਮਕਿਆ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਨੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿੰਗ-ਵਲੇਵੇਂ ਪਾਕੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨਾਲ ਆਖਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਕੱਢ ਹੀ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਉਹਨੇ ਪੁਛਿਆ "ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਮੇਰੇ ਲਾਇਕ" ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਨੇ ਇਕ ਦਮ ਮੌਕਾ ਸਾਂਭਦਿਆਂ ਕਿਹਾ:

"ਧਰਮ ਤਾਂ ਜੀ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।"

ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਪੁਛਿਆ, "ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ?"

ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਬੱਸ ਮੇਰੀ ਫਿਲਮ 'ਚ ਹੀਰੋ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ.....।"

ਧਰਮਿੰਦਰ ਹੱਸ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਚਲ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਲੱਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿੰਨਾ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦਾ ਗੈਸਟ ਰੋਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।"

ਬੇਦੀ ਦੀ ਰਾਣੀ

ਮਰਹੂਮ ਲੇਖਕ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਦੇ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਬਣ ਰਹੀ ਫਿਲਮ "ਏਕ ਚਾਦਰ ਮੈਲੀ ਸੀ" ਦਾ ਅਜ ਕਲ੍ਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਿਸਾਲਿਆਂ ਤੇ ਮਹਿਫਲਾਂ 'ਚ ਖੂਬ ਜ਼ਿਕਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗਣਗੇ ਪਰ ਲੋਕ ਬੇਸ਼ਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਉਡੀਕਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਰਿਸਾਲੇ "ਆਗਸੀ" ਨੇ ਬੇਦੀ ਦੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਜ਼ਿਕਰ 'ਚ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਬੇਦੀ ਅੰਤ 'ਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, "ਹੋ ਸਕਦੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੋਤੀ-ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਉੱਪਰ ਪਏ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਉਸ ਵਿਚ ਵੇਖ ਲਏ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫਿਲਮਾਉਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕਰ ਲਏ..." ਉਦੋਂ ਇਹ ਫਿਲਮ "ਰਾਣੀ" ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਗੀਤਾਂ ਬਾਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਨ ਲਗੀ ਸੀ। ਹੁਣ, ਨਾਵਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸਹਿ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਬੇਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਅਸੀਂ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਹੋਮਾ ਮਾਲਿਨੀ ਨੇ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਤੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੂਹ 'ਚ ਵਸਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮੈਂਟ ਲਈ

ਫੋਨ ਕਰੋ -

ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

ਸੁਸ਼ਮਾ

ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸੇਵਾਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਇੰਦਰਪ੍ਰਸਾਦ — ਚੈਨਲ 17 ਉੱਤੇ

ਸ਼ਾਮ 6:00 ਤੋਂ 9:00 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਾਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਨਵੀਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ,

ਲੋਕਲ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

Kuldip Jhand

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ-ਪੇਮੈਂਟ ਦੇਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ
Bus. 526-2781

Res. 524-4137 Pager 687-7711 #7610

325 - 12th St., New Westminster, B.C.

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰ ਦਿਓ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਆਦਿ ਹਨ-ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੋਨ ਜਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SUPER BUYS

ਸਿੱਖ ਸੰਮੇਲਨ 'ਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਗੋਨਿਆਣਾ ਮੰਡੀ: (ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ) — ਇਥੇ 55ਵੀਂ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਾਲਜਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦਸ ਜਮਾਂ ਦੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਵਿਦਿਅਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਉਠਾਈਆਂ ਹਨ।

ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾ ਪੰਥੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਸੰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਟਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਲਗ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਸਾਰ ਪਿਛਾਂ ਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਕੀਰਤਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁੜੀ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਵਿਦਿਅਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਐਮਿਤਸਰ ਵਿਚ 3 ਜੂਨ 1984 ਦੌਰਾਨ "ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ" ਸਮੇਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਮਰਦ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤੀ।

ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਸਿਖੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਪਧੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸਿਰੋਪਾ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਕੈਪਟਨ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਐਡੀਟਰ ਸਿੱਖ ਰਿਵੀਊ ਕਲਕੱਤਾ, ਭਾਈ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸਹਿਯੋਗੀ, ਪ੍ਰ. ਮਹੀਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵਿਦਿਅਕ ਮਾਹਿਰ, ਭਗਤਪੁਰਨ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਗੂ ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਸਨਅਤਕਾਰ ਸ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

55ਵੀਂ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਸਿੱਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਘਟਨਾ ਸਿੱਖ ਐਡੀਟਰਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੀ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਈਆਂ ਅੱਕੜਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ 'ਸਿੱਖ ਐਡੀਟਰਜ਼ ਫੋਰਮ' ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਿਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫੋਰਮ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ

(ਪੰਨਾ 20 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਲਚਲ ਮਚ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਰਮਿਆਨ ਮਤਭੇਦਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਵੀ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕੁੱਟ ਪਏਗੀ। ਇਸੇ ਡਰ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਹੋਏ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸ. ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਚਲ ਪਈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਨਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੇ ਵੀ ਸ. ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ।

ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿਛ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਜਗਦੇਵ

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਕਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਲੜਕਾ, 5 ਫੁੱਟ 10 ਇੰਚ, ਇਕਹਿਰਾ ਸਰੀਰ, ਮੈਟਰਿਕ ਪਾਸ, ਟੈਕਸੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਉਮਰ 24 ਸਾਲ, ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੈਟਰਿਕ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਤਾਜ਼ੀ ਫੋਟੋ ਸਮੇਤ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਲਿਖਣ।

ਖਤ ਪੱਤਰ ਲਈ :—

Address:—

B.S. Gill

Box 732

Postal Stn. 'A'

Toronto, ONT. M5W 1G2

ਘਰ ਵਿਕਾਊ

ਕਲੀਅਰਬਰਕ ਵਿਚ 7 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਲ 8 ਰੂਮ ਹਨ। ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਚੜ੍ਹਿਆ 750 ਡਾਲਰ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਕੀਮਤ \$74,000

ਸਕੂਲ ਤੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਫਰੀ ਵੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

853-6635

Address : 32514 - Pandora Ave.

ਤੇਰੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਬੈਠ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ
ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਫੇਰ ਤੇਰੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ।

BOMBAY SWEETS & Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੱਲੂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਵਿ-ਭੇਂਟ

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ

ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਛਪ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਲੱਲੂ ਦੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ.) ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਗਰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਲਗਿਆ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਬਹੁਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਲਾ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਭੇ ਰਹਿਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਪੱਕੇ ਕੰਮ ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ। ਟੈਕਨੀਕਲ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ।

J.S.B.

C/o The Canada Darpan

P.O. BOX 67344 STN. O

Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਕ 12 ਗਰੇਡ ਪਾਸ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੰਨਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੈ ਜੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੜਕੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਖਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ: R.S. G. (1301), C/O The Canada Darpan, P.O. Box 67344 STN. "O", Vancouver, B.C., V5W 3T1

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ

ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ

SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O. Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone (604) 321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

ਲੰਗਾਰਾ ਕਾਲਜ ਵਿਚ

ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ

15 ਜੂਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਸਮਾਂ : 7 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

278-5389

Or Langara College

324-5322

for early registration

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8

PH: (604) 872-7658 CABLE: GOYALTRAVE

B.C. Toll Free Number 112-800-663-9079

Alberta 1-800-663-9079

Cheapest Fares to India & Pakistan

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU
TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਲੌਗੋਵਾਲ — ਤਲਵੰਡੀ ਮੀਟਿੰਗ : ਏਕਤਾ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵਧੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: (ਪੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਗਿੱਲ) — ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦੋਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵਧੇਰੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਟਿੰਗ 22 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਈ।

ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਇਕ ਹੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਭੁਲੇਖੇ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੰਤ ਲੌਗੋਵਾਲ ਨੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਜਾਂ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਮੰਗਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੇ ਉਹ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਕਤਾ ਕੁਝ ਅਸੂਲਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਇਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ "ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ" ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੁਨਰਗਠਨ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਹਿਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸ. ਤਲਵੰਡੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮਤ ਸਨ। ਇਹ ਬੋਰਡ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੋਈ ਅੰਦੋਲਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ "ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ" ਵੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ ਵਲੋਂ ਮਈ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਦੋਵੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1980 ਵਿਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਲਾਗੇ ਲਾਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜ਼ਿਲਾ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਲ ਪੱਧਰ ਤਕ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਦਫਤਰ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਦੋਵੇਂ ਦਲ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਲਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਇਕੋ ਹਨ ਪਰ ਪਹੁੰਚ ਵੱਖਰੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਦਬਾਅ, ਦੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਖਲੋਆਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸਟੇਂਡ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 19 ਤੇ)

ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿ:

2707 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

THE HOUSE OF QUALITY FURNITURE

ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸਟੋਰਾਂ ਤੋਂ ਸਸਤਾ ਫਰਨੀਚਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸਦੀ ਗਰੰਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

(ਜੇ ਫਰਨੀਚਰ ਉਸੇ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ)

● ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ● ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ

● ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਫਰਨੀਚਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ — ਲੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ

OPEN 7 DAYS A WEEK

LOYAL FURNITURE LTD

Ph.: 879-8319

2707 Main Street, (at 11th Ave.) Vancouver, B.C.

Loyal - The Most Trusted Name in Furniture Business.

Ph.: 879-4813